

SŁOWNIK

doradztwa zawodowego, edukacji i HR

Jak czytać kolory w tym słowniku?

Kolory zastosowane przy hasłach **nie oznaczają, że dane słowo jest lepsze, gorsze, bardziej poprawne albo mniej poprawne językowo**. Pokazują wyłącznie **relację między terminem angielskim a jego polskim odpowiednikiem** oraz stopień, w jakim dane zapożyczenie funkcjonuje dziś w języku doradztwa zawodowego, edukacji, HR i biznesu.

ZIELONY – istnieje – dobry, naturalny i wystarczająco precyzyjny polski odpowiednik. W większości polskich tekstów można z niego swobodnie korzystać.

NIEBIESKI – angielska nazwa, skrót albo zapożyczenie mocno zdomowały się w języku specjalistycznym. Czasem są nazwą konkretnego modelu, narzędzia, metody lub obszaru, dlatego zachowanie formy angielskiej ułatwia identyfikację pojęcia.

POMARAŃCZOWY – polski odpowiednik istnieje, ale forma polska i angielska funkcjonują równolegle. Wybór zależy od kontekstu, środowiska zawodowego i odbiorcy.

ZIELONY – określenia z naturalnym polskim odpowiednikiem

Ability testing – badanie zdolności

Definicja: Pomiar określonych zdolności poznawczych, technicznych lub wykonawczych.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny i naturalny; angielska forma zwykle niczego nie doprecyzowuje.

Przykład: „Badanie zdolności przestrzennych było jednym z elementów diagnozy.”

Action learning – uczenie się przez działanie

Definicja: Rozwijanie kompetencji podczas pracy nad rzeczywistym problemem i późniejszej refleksji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin bardzo dobrze oddaje istotę metody.

Przykład: „Zespół wykorzystał uczenie się przez działanie podczas realizacji prawdziwego projektu.”

Action plan – plan działania

Definicja: Zestaw konkretnych kroków prowadzących do osiągnięcia celu.

Komentarz językoznawczy: „Plan działania” całkowicie zastępuje angielski termin.

Przykład: „Na zakończenie konsultacji klient przygotował plan działania.”

Action research – badanie w działaniu

Definicja: Badanie własnej praktyki połączone z jej równoczesnym ulepszaniem.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin używany w pedagogice i naukach społecznych.

Przykład: „Nauczyciele wykorzystali badanie w działaniu do oceny nowej metody pracy.”

Active learning – aktywne uczenie się

Definicja: Uczenie angażujące odbiorcę w analizowanie, rozwiązywanie problemów i działanie.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest jednoznaczny i powszechny.

Przykład: „Zajęcia zaprojektowano zgodnie z zasadami aktywnego uczenia się.”

Active listening – aktywne słuchanie

Definicja: Uważne słuchanie połączone z parafrazą, pytaniami i sprawdzaniem rozumienia.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin szczególnie ważny w doradztwie i coachingu.

Przykład: „Aktywne słuchanie pozwoliło doradcy lepiej zrozumieć potrzeby klienta.”

Adaptive learning – uczenie adaptacyjne

Definicja: Dostosowywanie sposobu, poziomu i tempa uczenia do potrzeb konkretnej osoby.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik zachowuje specjalistyczne znaczenie angielskiego terminu.

Przykład: „Platforma wykorzystuje uczenie adaptacyjne i zmienia poziom trudności zadań.”

Adult learning – uczenie się dorosłych

Definicja: Procesy uczenia charakterystyczne dla osób dorosłych.

Komentarz językoznawczy: W tekstach polskich angielska nazwa jest zbędna.

Przykład: „Program szkolenia uwzględnia specyfikę uczenia się dorosłych.”

Agile working – zwinny sposób pracy

Definicja: Sposób organizacji pracy oparty na elastyczności, krótkich cyklach i reagowaniu na zmianę.

Komentarz językoznawczy: „Zwinny sposób pracy” jest dobrym przekładem, choć termin angielski pozostaje częsty w biznesie.

Przykład: „Zwinny sposób pracy ułatwia szybkie reagowanie na potrzeby klienta.”

AI-assisted recruitment – rekrutacja wspomagana AI

Definicja: Wykorzystywanie sztucznej inteligencji na wybranych etapach rekrutacji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest precyzyjny i czytelny.

Przykład: „Rekrutacja wspomagana AI nadal wymaga kontroli decyzji przez człowieka.”

AI fluency – biegłość w postugiwaniu się AI

Definicja: Swobodne, świadome i skuteczne wykorzystywanie narzędzi sztucznej inteligencji.

Komentarz językoznawczy: „Biegłość w AI” brzmi naturalniej niż dosłowne kalkowanie angielskiego terminu.

Przykład: „Biegłość w postugiwaniu się AI staje się kompetencją zawodową.”

AI literacy – kompetencje w zakresie AI

Definicja: Zdolność rozumienia działania AI, oceniania jej wyników i odpowiedzialnego korzystania z niej.

Komentarz językoznawczy: Dosłowny „alfabetyzm AI” jest możliwy, ale „kompetencje w zakresie AI” brzmi naturalniej.

Przykład: „Szkoła powinna rozwijać kompetencje uczniów w zakresie AI.”

AI readiness – gotowość do wykorzystania AI

Definicja: Stopień przygotowania osoby lub organizacji do korzystania ze sztucznej inteligencji.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Audyt pozwolił ocenić gotowość organizacji do wykorzystania AI.”

AI reskilling – przekwalifikowanie związane z AI

Definicja: Zdobywanie nowych kompetencji umożliwiających przejście do innej roli pod wpływem AI.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest znacznie bardziej zrozumiały dla szerokiego odbiorcy.

Przykład: „Automatyzacja części procesów wymaga przekwalifikowania pracowników.”

AI skills – kompetencje związane z AI

Definicja: Wiedza i umiejętności potrzebne do odpowiedzialnego wykorzystywania systemów AI.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest prosty i wystarczający.

Przykład: „Pracodawcy coraz częściej oczekują kompetencji związanych z AI.”

AI upskilling – rozwijanie kompetencji związanych z AI

Definicja: Podnoszenie poziomu kompetencji potrzebnych do lepszego wykonywania dotychczasowej pracy przy użyciu AI.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest czytelniejszy od branżowego anglicyzmu.

Przykład: „Firma uruchomiła program rozwijania kompetencji związanych z AI.”

All-hands meeting – spotkanie całej organizacji

Definicja: Spotkanie obejmujące wszystkich lub większość pracowników firmy.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny; angielska nazwa ma głównie charakter korporacyjny.

Przykład: „W piątek odbędzie się spotkanie całej organizacji.”

Andragogy – andragogika

Definicja: Dziedzina zajmująca się edukacją i uczeniem się dorosłych.

Komentarz językoznawczy: „Andragogika” jest od dawna funkcjonującym polskim terminem naukowym.

Przykład: „Projektant szkolenia powinien znać podstawy andragogiki.”

Applicant experience – doświadczenie osoby aplikującej

Definicja: Całość doświadczeń osoby podczas ubiegania się o określone stanowisko.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny, choć w HR częściej spotyka się *candidate experience*.

Przykład: „Prosty formularz poprawił doświadczenie osób aplikujących.”

Aptitude assessment – ocena predyspozycji

Definicja: Rozpoznawanie potencjału do wykonywania określonych czynności lub ról.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik zachowuje sens specjalistyczny.

Przykład: „Ocena predyspozycji była punktem wyjścia do rozmowy doradczej.”

Aptitude test – test predyspozycji / uzdolnień

Definicja: Narzędzie służące pomiarowi określonych zdolności.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest utrwalony.

Przykład: „Uczeń wykonał test predyspozycji technicznych.”

Async work / asynchronous work – praca asynchroniczna

Definicja: Sposób pracy, w którym pracownicy realizują zadania w różnym czasie.

Komentarz językoznawczy: Polski termin dobrze oddaje sens angielskiego określenia.

Przykład: „Praca asynchroniczna zmniejsza liczbę obowiązkowych spotkań.”

Asynchronous learning – uczenie się asynchroniczne

Definicja: Uczenie, które nie wymaga jednoczesnej obecności wszystkich uczestników.

Komentarz językoznawczy: Termin jest dobrze utrwalony w edukacji cyfrowej.

Przykład: „Nagrania i zadania umożliwiają uczenie się asynchroniczne.”

Authentic assessment – ocenianie autentyczne

Definicja: Ocenianie poprzez zadania zbliżone do rzeczywistych sytuacji życia lub pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest czytelny i precyzyjny.

Przykład: „Projekt zawodowy może być elementem oceniania autentycznego.”

Autonomous learning – samodzielne uczenie się

Definicja: Uczenie, za które osoba w znacznym stopniu sama przejmuje odpowiedzialność.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalniejszy w komunikacji edukacyjnej.

Przykład: „Samodzielne uczenie się rozwija odpowiedzialność za własny rozwój.”

Automation – automatyzacja

Definicja: Przekazywanie wykonywania powtarzalnych lub określonych zadań systemom technicznym.

Komentarz językoznawczy: „Automatyzacja” jest całkowicie przyswojonym terminem polskim.

Przykład: „Automatyzacja zmienia strukturę wielu zawodów.”

Augmented intelligence – inteligencja wspomagana

Definicja: Wykorzystywanie technologii do wzmacniania zdolności człowieka.

Komentarz językoznawczy: Polski termin dobrze podkreśla rolę technologii jako wsparcia.

Przykład: „System działa jako inteligencja wspomagająca decyzje eksperta.”

Augmented learning – uczenie wspomagane technologią

Definicja: Uczenie wzbogacane przez narzędzia cyfrowe i inteligentne systemy.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest bardziej komunikatywny.

Przykład: „Uczenie wspomagane technologią łączy pracę człowieka z narzędziami AI.”

Behavioral assessment – ocena zachowań

Definicja: Systematyczna analiza obserwowalnych zachowań osoby.

Komentarz językoznawczy: Polski termin w pełni przekazuje sens.

Przykład: „Ocena zachowań była oparta na jasno opisanych kryteriach.”

Behavioral competency – kompetencja behawioralna

Definicja: Kompetencja opisywana poprzez możliwe do zaobserwowania zachowania.

Komentarz językoznawczy: „Behawioralny” jest już polskim terminem specjalistycznym.

Przykład: „Model przywództwa obejmuje kompetencje behawioralne.”

Behavioral economics – ekonomia behawioralna

Definicja: Dziedzina badająca psychologiczne uwarunkowania decyzji ekonomicznych.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest ugruntowany naukowo.

Przykład: „Ekonomia behawioralna pomaga wyjaśniać część decyzji zawodowych.”

Behavioral interview – wywiad behawioralny

Definicja: Rozmowa oparta na pytaniach o konkretne zachowania z przeszłości.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest utrwalony w rekrutacji.

Przykład: „Rekruter zapytał o konkretną sytuację z poprzedniej pracy.”

Bias – stronniczość / błąd systematyczny

Definicja: Tendencja do zniekształconego lub nierównego osądu.

Komentarz językoznawczy: W polskim tekście najlepiej nazywać konkretny rodzaj stronniczości.

Przykład: „Ustrukturyzowana rozmowa może ograniczać część stronniczości rekrutera.”

Blind recruitment – rekrutacja anonimowa

Definicja: Rekrutacja ograniczająca dostęp do danych mogących uruchamiać nieuzasadnione uprzedzenia.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest zrozumiały i wystarczający.

Przykład: „Firma testuje rekrutację anonimową na pierwszym etapie selekcji.”

Blue-collar worker – pracownik fizyczny

Definicja: Osoba wykonująca przede wszystkim pracę fizyczną, techniczną lub produkcyjną.

Komentarz językoznawczy: Dosłowne tłumaczenie „niebieski kołnierzyk” ma w polszczyźnie charakter kalki.

Przykład: „Raport analizuje sytuację pracowników fizycznych.”

Brand ambassador – ambasador marki

Definicja: Osoba reprezentująca markę i wspierająca jej pozytywny wizerunek.

Komentarz językoznawczy: „Ambasador marki” jest naturalnym polskim odpowiednikiem.

Przykład: „Pracownicy mogą zostać ambasadorami marki pracodawcy.”

Burnout – wypalenie zawodowe

Definicja: Stan związany z przewlekłym stresem zawodowym i wyczerpaniem.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest całkowicie utrwalony.

Przykład: „Organizacja prowadzi działania zapobiegające wypaleniu zawodowemu.”

Business skills – kompetencje biznesowe

Definicja: Kompetencje potrzebne do skutecznego działania w środowisku gospodarczym i organizacyjnym.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Program dla absolwentów rozwija kompetencje biznesowe.”

Calibration meeting – spotkanie kalibracyjne

Definicja: Spotkanie służące ujednoliceniu kryteriów oceny pracowników, kandydatów lub wyników.

Komentarz językoznawczy: „Kalibracyjne” jest już czytelnym terminem specjalistycznym.

Przykład: „Menedżerowie spotkali się na kalibracji ocen.”

Career adaptability – adaptacyjność kariery

Definicja: Zasoby pomagające radzić sobie ze zmianami, zadaniami rozwojowymi i niepewnością kariery.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest obecny w literaturze poradnictwa kariery.

Przykład: „Doradztwo powinno rozwijać adaptacyjność kariery młodych ludzi.”

Career anchor – kotwica kariery

Definicja: Względnie trwały zestaw wartości, potrzeb i preferencji kierujących wyborami zawodowymi.

Komentarz językoznawczy: Polska metafora jest utrwalona.

Przykład: „Autonomia okazała się jedną z jego kotwic kariery.”

Career assessment – diagnoza kariery

Definicja: Systematyczne rozpoznawanie zasobów i uwarunkowań kariery.

Komentarz językoznawczy: W poradnictwie „diagnoza” brzmi naturalniej niż ogólne *assessment*.

Przykład: „Diagnoza kariery była początkiem procesu doradczego.”

Career break – przerwa w karierze

Definicja: Czasowe wycofanie się z aktywności zawodowej.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Po kilkuletniej przerwie w karierze wraca na rynek pracy.”

Career calling – powołanie zawodowe

Definicja: Doświadczenie silnego sensu i osobistego związku z określoną pracą.

Komentarz językoznawczy: „Powołanie zawodowe” dobrze oddaje sens pojęcia.

Przykład: „Badanie dotyczyło poczucia powołania zawodowego nauczycieli.”

Career capital – kapitał kariery

Definicja: Wiedza, doświadczenia, kompetencje i relacje zwiększające możliwości zawodowe.

Komentarz językoznawczy: Polska kalka jest czytelna i funkcjonalna.

Przykład: „Każdy projekt może zwiększać kapitał kariery.”

Career competencies – kompetencje zarządzania karierą

Definicja: Kompetencje umożliwiające świadome kształtowanie i rozwijanie własnej kariery.

Komentarz językoznawczy: „Kompetencje zarządzania karierą” brzmi naturalniej niż dosłowne „kompetencje kariery”.

Przykład: „Uczniowie rozwijają kompetencje zarządzania własną karierą.”

Career construction – konstruowanie kariery

Definicja: Aktywne nadawanie znaczenia doświadczeniom oraz tworzenie własnej historii kariery.

Komentarz językoznawczy: Polski termin zachowuje konstruktywistyczny sens pojęcia.

Przykład: „Narracja klienta jest ważna w procesie konstruowania kariery.”

Career conversation – rozmowa o karierze

Definicja: Rozmowa dotycząca rozwoju, możliwości i przyszłych wyborów zawodowych.

Komentarz językoznawczy: Angielska forma nie jest potrzebna w codziennej komunikacji.

Przykład: „Menedżer regularnie prowadzi z pracownikami rozmowy o karierze.”

Career counseling – poradnictwo kariery

Definicja: Profesjonalne wspieranie człowieka w rozumieniu i kształtowaniu kariery.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Poradnictwo kariery obejmuje więcej niż wybór zawodu.”

Career development – rozwój kariery

Definicja: Proces zmian i doświadczeń zawodowych zachodzący w ciągu życia.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest naturalny.

Przykład: „Rozwój kariery trwa przez całe życie zawodowe.”

Career ecosystem – ekosystem kariery

Definicja: Sieć osób, instytucji i warunków wpływających na rozwój kariery.

Komentarz językoznawczy: „Ekosystem” jest już naturalną metaforą w polszczyźnie specjalistycznej.

Przykład: „Szkoła jest częścią lokalnego ekosystemu kariery.”

Career education – edukacja kariery

Definicja: Działania edukacyjne przygotowujące do rozumienia świata pracy i zarządzania karierą.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest czytelny, choć mniej rozpowszechniony niż „doradztwo zawodowe”.

Przykład: „Edukacja kariery powinna zaczynać się przed wyborem szkoły ponadpodstawowej.”

Career exploration – eksploracja kariery / poznawanie możliwości zawodowych

Definicja: Aktywne zdobywanie wiedzy o sobie, zawodach i drogach rozwoju.

Komentarz językoznawczy: „Eksploracja” jest terminem naukowym, a „poznawanie możliwości” lepiej działa w języku ucznia.

Przykład: „Uczeń eksploruje kilka możliwych ścieżek zawodowych.”

Career guidance – poradnictwo / doradztwo kariery

Definicja: Wsparcie w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest dobrze ugruntowany.

Przykład: „Poradnictwo kariery powinno być dostępne przez całe życie.”

Career guidance interview – rozmowa doradcza

Definicja: Rozmowa służąca poznaniu sytuacji, potrzeb i możliwości klienta.

Komentarz językoznawczy: „Rozmowa doradcza” jest naturalniejsza od dosłownego „wywiadu poradniczego”.

Przykład: „Proces rozpoczął się od pogłębionej rozmowy doradczej.”

Career identity – tożsamość zawodowa

Definicja: Sposób, w jaki człowiek rozumie siebie w odniesieniu do pracy i zawodu.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny i dobrze zakorzeniony naukowo.

Przykład: „Pierwsze praktyki wpływają na rozwój tożsamości zawodowej.”

Career intervention – interwencja doradcza

Definicja: Celowe działanie mające wesprzeć decyzję lub rozwój kariery.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony termin specjalistyczny.

Przykład: „Ćwiczenie było elementem krótkiej interwencji doradczej.”

Career ladder – drabina kariery

Definicja: Model rozwoju poprzez kolejne, zwykle wyższe poziomy stanowisk.

Komentarz językoznawczy: Polska metafora jest naturalna.

Przykład: „Tradycyjna drabina kariery coraz częściej przestaje być jedynym modelem rozwoju.”

Career lattice – siatka kariery

Definicja: Model rozwoju pozwalający poruszać się pionowo, poziomo i między obszarami.

Komentarz językoznawczy: „Siatka” dobrze zachowuje przeciwieństwo wobec „drabiny kariery”.

Przykład: „Siatka kariery daje więcej możliwości niż wyłącznie awans pionowy.”

Career management – zarządzanie karierą

Definicja: Świadome monitorowanie, planowanie i kształtowanie własnej drogi zawodowej.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest w pełni ugruntowany.

Przykład: „Zarządzanie karierą wymaga regularnej aktualizacji celów.”

Career Management Skills – CMS – kompetencje zarządzania karierą

Definicja: Kompetencje potrzebne do poznawania siebie, analizowania możliwości i podejmowania decyzji dotyczących edukacji i pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest bardzo dobry; skrót CMS warto znać przy pracy z literaturą europejską.

Przykład: „Program szkolny rozwija kompetencje zarządzania karierą.”

Career mapping – mapowanie kariery

Definicja: Porządkowanie możliwych kierunków i etapów rozwoju zawodowego.

Komentarz językoznawczy: Polska metafora jest czytelna.

Przykład: „Podczas konsultacji wykonaliśmy mapowanie możliwych ścieżek kariery.”

Career mobility – mobilność zawodowa

Definicja: Gotowość i możliwość zmieniania ról, miejsc pracy lub obszarów zawodowych.

Komentarz językoznawczy: „Mobilność zawodowa” jest naturalniejsza niż „mobilność kariery”.

Przykład: „Kompetencje transferowalne zwiększają mobilność zawodową.”

Career narrative – narracja kariery

Definicja: Opowieść, poprzez którą człowiek nadaje znaczenie swojej drodze zawodowej.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest precyzyjny.

Przykład: „Doradca pracował z narracją kariery klientki.”

Career path – ścieżka kariery

Definicja: Sekwencja ról i doświadczeń tworzących przebieg rozwoju zawodowego.

Komentarz językoznawczy: Jeden z najlepiej utrwalonych polskich odpowiedników.

Przykład: „Ścieżka kariery rzadko przebiega dziś całkowicie liniowo.”

Career planning – planowanie kariery

Definicja: Określanie kierunków rozwoju i kolejnych działań zawodowych.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest wystarczający.

Przykład: „Planowanie kariery powinno uwzględniać kilka możliwych scenariuszy.”

Career portfolio – portfolio kariery

Definicja: Zbiór dowodów doświadczeń, osiągnięć i kompetencji.

Komentarz językoznawczy: „Portfolio” samo jest już zdomowionym zapożyczeniem.

Przykład: „Uczeń tworzy portfolio własnych osiągnięć.”

Career readiness – gotowość do podejmowania decyzji i działań związanych z karierą

Definicja: Stopień przygotowania do świadomego funkcjonowania w edukacji i na rynku pracy.

Komentarz językoznawczy: Dostowna „gotowość do kariery” brzmi po polsku zbyt wąsko.

Przykład: „Zajęcia zwiększają gotowość uczniów do podejmowania decyzji edukacyjnych.”

Career resilience – odporność kariery

Definicja: Zdolność adaptacji i odzyskiwania równowagi po trudnościach zawodowych.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest zrozumiały, choć nadal specjalistyczny.

Przykład: „Odporność kariery pomaga radzić sobie z niespodziewaną utratą pracy.”

Career self-management – samodzielne zarządzanie karierą

Definicja: Aktywne kierowanie własnym rozwojem i decyzjami zawodowymi.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Młodzi ludzie potrzebują kompetencji samodzielnego zarządzania karierą.”

Career success – sukces zawodowy / sukces kariery

Definicja: Osiąganie rezultatów zawodowych cenionych przez osobę lub jej otoczenie.

Komentarz językoznawczy: Polski termin pozwala łatwo rozróżniać subiektywny i obiektywny wymiar sukcesu.

Przykład: „Sukces zawodowy dla każdej osoby może oznaczać coś innego.”

Career transition – przejście zawodowe

Definicja: Proces przechodzenia między rolami, zawodami lub etapami kariery.

Komentarz językoznawczy: „Przejście zawodowe” dobrze zachowuje procesowy charakter pojęcia.

Przykład: „Doradca wspiera klienta podczas przejścia do nowej branży.”

Career values – wartości zawodowe

Definicja: Wartości wpływające na sposób wyboru pracy i środowiska zawodowego.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Autonomia jest jedną z jej najważniejszych wartości zawodowych.”

Case study – studium przypadku

Definicja: Szczegółowa analiza konkretnej osoby, organizacji lub sytuacji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest mocno ugruntowany akademicko.

Przykład: „Uczniowie analizują studium przypadku młodego pracownika.”

Certification – certyfikacja

Definicja: Formalny proces potwierdzania zgodności z określonymi wymaganiami.

Komentarz językoznawczy: „Certyfikacja” jest dawno przyswojonym zapożyczeniem.

Przykład: „Program kończy się certyfikacją kompetencji.”

Challenge-based learning – uczenie się oparte na wyzwaniach

Definicja: Uczenie poprzez pracę nad rzeczywistym, złożonym wyzwaniem.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest jasny.

Przykład: „Projekt wykorzystuje uczenie się oparte na wyzwaniach.”

Change management – zarządzanie zmianą

Definicja: Planowanie i wspieranie ludzi oraz organizacji podczas procesu zmiany.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest całkowicie utrwalony.

Przykład: „Transformacja cyfrowa wymaga dobrego zarządzania zmianą.”

Chatbot recruiting – rekrutacja wspierana chatbotem

Definicja: Wykorzystywanie chatbotów do kontaktu i obsługi kandydatów.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest wystarczający.

Przykład: „Chatbot odpowiada na podstawowe pytania kandydatów.”

Co-creation – współtworzenie

Definicja: Tworzenie rozwiązania wspólnie przez różne osoby lub grupy.

Komentarz językoznawczy: „Współtworzenie” jest bardzo dobrym odpowiednikiem.

Przykład: „Uczniowie uczestniczą we współtworzeniu projektu.”

Co-design – współprojektowanie

Definicja: Projektowanie rozwiązania wspólnie z jego przyszłymi użytkownikami.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Program powstał we współprojektowaniu z nauczycielami.”

Cognitive flexibility – elastyczność poznawcza

Definicja: Zdolność zmieniania sposobu myślenia i przyjmowania różnych perspektyw.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony termin psychologiczny.

Przykład: „Elastyczność poznawcza pomaga reagować na nieoczekiwane zmiany.”

Cognitive skills – umiejętności poznawcze

Definicja: Umiejętności związane z uwagą, pamięcią, rozumowaniem i przetwarzaniem informacji.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Zadanie rozwija umiejętności poznawcze uczniów.”

Collaborative learning – uczenie się we współpracy

Definicja: Uczenie poprzez wspólną pracę, wymianę doświadczeń i rozwiązywanie problemów.

Komentarz językoznawczy: Naturalny polski odpowiednik.

Przykład: „Uczniowie rozwiązują problem metodą uczenia się we współpracy.”

Competency – kompetencja

Definicja: Zdolność skutecznego działania oparta na wiedzy, umiejętnościach i innych zasobach.

Komentarz językoznawczy: „Kompetencja” jest w pełni funkcjonującym terminem polskim.

Przykład: „Kompetencja rozwija się poprzez doświadczenie.”

Competency-based education – edukacja oparta na kompetencjach

Definicja: Edukacja skoncentrowana na osiągnięciu konkretnych kompetencji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Program wykorzystuje edukację opartą na kompetencjach.”

Competency-based interview – wywiad kompetencyjny

Definicja: Rozmowa służąca ocenie określonych kompetencji kandydata.

Komentarz językoznawczy: „Wywiad kompetencyjny” jest utrwalonym terminem HR.

Przykład: „Rekruter przeprowadził wywiad kompetencyjny.”

Competency framework – ramy kompetencyjne

Definicja: Uporządkowany system kompetencji wymaganych w organizacji lub zawodzie.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest precyzyjny.

Przykład: „Organizacja zaktualizowała ramy kompetencyjne.”

Competency gap – luka kompetencyjna

Definicja: Różnica między kompetencjami posiadanymi a potrzebnymi.

Komentarz językoznawczy: Bardzo dobry polski odpowiednik.

Przykład: „Diagnoza ujawniła istotną lukę kompetencyjną.”

Competency mapping – mapowanie kompetencji

Definicja: Rozpoznawanie i porządkowanie kompetencji osób, stanowisk lub organizacji.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest naturalny.

Przykład: „Firma rozpoczęła mapowanie kompetencji zespołu.”

Competency matrix – macierz kompetencji

Definicja: Zestawienie pokazujące kompetencje osób lub poziomy wymagane na stanowiskach.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest utrwalony.

Przykład: „Macierz kompetencji pokazała obszary wymagające rozwoju.”

Competency model – model kompetencyjny

Definicja: Uporządkowany opis kompetencji oraz poziomów ich rozwoju.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Firma stworzyła nowy model kompetencyjny lidera.”

Competency profile – profil kompetencyjny

Definicja: Opis zestawu kompetencji wymaganych lub posiadanych przez daną osobę.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Porównano profil klienta z profilem kompetencyjnym stanowiska.”

Constructivism – konstruktywizm

Definicja: Podejście zakładające aktywne tworzenie wiedzy przez osobę uczącą się.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony termin naukowy.

Przykład: „Zajęcia opierają się na konstruktywistycznym podejściu do uczenia.”

Continuous feedback – ciągła informacja zwrotna

Definicja: Regularne udzielanie informacji zwrotnej podczas wykonywania pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Zespół przeszedł na model ciągłej informacji zwrotnej.”

Continuous learning – ciągłe uczenie się

Definicja: Stałe rozwijanie kompetencji w trakcie życia i pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Ciągłe uczenie się stało się elementem codziennej pracy.”

Continuous Professional Development – CPD – ustawiczny rozwój zawodowy

Definicja: Systematyczne rozwijanie kwalifikacji i kompetencji podczas całej kariery.

Komentarz językoznawczy: Polska nazwa jest pełna; skrót CPD warto znać w kontekście międzynarodowym.

Przykład: „Nauczyciel dokumentuje ustawiczny rozwój zawodowy.”

Core competencies – kompetencje kluczowe / podstawowe

Definicja: Kompetencje szczególnie istotne dla skutecznego funkcjonowania.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest wystarczający.

Przykład: „Komunikacja należy do kluczowych kompetencji w tej roli.”

Corporate learning – uczenie się w organizacji

Definicja: Procesy edukacyjne i rozwojowe prowadzone w przedsiębiorstwie.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest bardziej zrozumiały poza środowiskiem HR.

Przykład: „Uczenie się w organizacji obejmuje więcej niż szkolenia.”

Corporate university – uniwersytet korporacyjny

Definicja: Wewnętrzny system rozwoju pracowników przypominający strukturą instytucję edukacyjną.

Komentarz językoznawczy: Polska kalka jest utrwalona.

Przykład: „Firma stworzyła własny uniwersytet korporacyjny.”

Critical thinking – krytyczne myślenie

Definicja: Umiejętność analizowania informacji, argumentów i źródeł.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest powszechny i precyzyjny.

Przykład: „Krytyczne myślenie jest jedną z kluczowych kompetencji przyszłości.”

Cross-functional team – zespół międzyfunkcyjny

Definicja: Zespół złożony z osób reprezentujących różne obszary organizacji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Projekt realizuje zespół międzyfunkcyjny.”

Curriculum mapping – mapowanie programu nauczania

Definicja: Analizowanie powiązań między celami, treściami i efektami uczenia się.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest czytelny.

Przykład: „Nauczyciele wykonali mapowanie programu nauczania.”

Data literacy – kompetencje w zakresie danych

Definicja: Umiejętność odczytywania, analizowania i właściwego wykorzystywania danych.

Komentarz językoznawczy: „Kompetencje w zakresie danych” brzmi naturalniej niż dosłowna „piśmienność danych”.

Przykład: „Doradcy coraz częściej potrzebują kompetencji w zakresie danych.”

Decision making – podejmowanie decyzji

Definicja: Proces wyboru między dostępnymi możliwościami.

Komentarz językoznawczy: Angielskie określenie nie wnosi dodatkowej treści.

Przykład: „Ćwiczenie rozwija umiejętność podejmowania decyzji.”

Development conversation – rozmowa rozwojowa

Definicja: Rozmowa dotycząca kompetencji, potrzeb i dalszego rozwoju.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Raz na pół roku odbywa się rozmowa rozwojowa.”

Digital badge – cyfrowa odznaka

Definicja: Cyfrowe potwierdzenie osiągnięcia lub zdobytej kompetencji.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest naturalny.

Przykład: „Po ukończeniu modułu uczestnik otrzymuje cyfrową odznakę.”

Digital competency – kompetencja cyfrowa

Definicja: Zdolność skutecznego i odpowiedzialnego korzystania z technologii cyfrowych.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Bezpieczeństwo online jest częścią kompetencji cyfrowych.”

Digital credentials – cyfrowe poświadczenia

Definicja: Cyfrowe dokumenty potwierdzające kwalifikacje, kompetencje lub osiągnięcia.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest precyzyjny.

Przykład: „Platforma przechowuje cyfrowe poświadczenia osiągnięć.”

Digital fluency – biegłość cyfrowa

Definicja: Swobodne i elastyczne posługiwanie się technologiami cyfrowymi.

Komentarz językoznawczy: „Biegłość cyfrowa” dobrze oddaje różnicę wobec podstawowej znajomości narzędzi.

Przykład: „Biegłość cyfrowa oznacza coś więcej niż obsługę kilku programów.”

Digital learning – uczenie cyfrowe

Definicja: Uczenie z wykorzystaniem technologii i zasobów cyfrowych.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest wystarczający.

Przykład: „Uczenie cyfrowe może łączyć tekst, film i symulację.”

Digital literacy – kompetencje cyfrowe

Definicja: Zdolność świadomego korzystania z informacji i środowiska cyfrowego.

Komentarz językoznawczy: „Kompetencje cyfrowe” są bardziej naturalne niż „alfabetyzm cyfrowy”.

Przykład: „Szkoła rozwija kompetencje cyfrowe uczniów.”

Digital onboarding – cyfrowe wdrożenie

Definicja: Wdrożenie pracownika realizowane głównie za pomocą narzędzi cyfrowych.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Cyfrowe wdrożenie obejmuje materiały dostępne w platformie.”

Digital portfolio – portfolio cyfrowe

Definicja: Cyfrowy zbiór prac, projektów i dowodów kompetencji.

Komentarz językoznawczy: „Portfolio” jest już utrwalonym zapożyczeniem.

Przykład: „Uczeń stworzył cyfrowe portfolio swoich projektów.”

Digital skills – umiejętności cyfrowe

Definicja: Umiejętności potrzebne do korzystania z technologii cyfrowych.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Umiejętności cyfrowe są potrzebne w większości współczesnych zawodów.”

Digital transformation – transformacja cyfrowa

Definicja: Głęboka zmiana organizacji lub usługi wykorzystująca technologie cyfrowe.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Transformacja cyfrowa zmienia również profile kompetencyjne.”

Digital wellbeing – dobrostan cyfrowy

Definicja: Zdrowe i zrównoważone funkcjonowanie w środowisku cyfrowym.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest coraz mocniej utrwalony.

Przykład: „Lekcja dotyczy dobrostanu cyfrowego.”

Discovery learning – uczenie się przez odkrywanie

Definicja: Uczenie poprzez samodzielne dochodzenie do zależności i rozwiązań.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin dydaktyczny.

Przykład: „Dzieci uczą się poprzez odkrywanie.”

Distributed leadership – przywództwo rozproszone

Definicja: Model, w którym odpowiedzialność przywódcza jest dzielona między wiele osób.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Szkoła rozwija model przywództwa rozproszonego.”

Diversity management – zarządzanie różnorodnością

Definicja: Świadome zarządzanie różnicami i włączeniem w organizacji.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Zarządzanie różnorodnością obejmuje również proces rekrutacji.”

Double-loop learning – uczenie się w podwójnej pętli

Definicja: Uczenie polegające także na kwestionowaniu założeń stojących za dotychczasowym działaniem.

Komentarz językoznawczy: Polska nazwa zachowuje metaforę modelu.

Przykład: „Zespół zmienił nie tylko działanie, ale również swoje wcześniejsze założenia.”

Dropout prevention – zapobieganie rezygnacji z edukacji

Definicja: Działania zmniejszające ryzyko przedwczesnego opuszczenia szkoły lub programu.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest pełny.

Przykład: „Program wspiera uczniów zagrożonych rezygnacją z edukacji.”

Dual career – podwójna kariera

Definicja: Równoległe rozwijanie dwóch wymagających obszarów, np. sportu i edukacji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest ugruntowany.

Przykład: „Uczeń-sportowiec rozwija podwójną karierę.”

Dual education – kształcenie dualne

Definicja: Model łączący naukę w placówce edukacyjnej z praktyką u pracodawcy.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Kształcenie dualne łączy szkołę i rzeczywiste środowisko pracy.”

E-guidance – doradztwo online / e-doradztwo

Definicja: Poradnictwo realizowane z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych.

Komentarz językoznawczy: „Doradztwo online” brzmi dziś naturalniej niż forma z przedrostkiem e-.

Przykład: „Doradztwo online zwiększa dostępność usług.”

Employability skills – kompetencje zwiększające zatrudnialność

Definicja: Kompetencje pomagające zdobyć, utrzymać i zmieniać zatrudnienie.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest precyzyjny.

Przykład: „Komunikacja i adaptacyjność zwiększają zdolność do zatrudnienia.”

Employee engagement – zaangażowanie pracowników

Definicja: Poziom energii, identyfikacji i zaangażowania w pracę oraz organizację.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Firma regularnie bada zaangażowanie pracowników.”

Employee lifecycle – cykl życia pracownika

Definicja: Kolejne etapy relacji pracownika z organizacją, od rekrutacji do odejścia.

Komentarz językoznawczy: Polska metafora jest naturalna.

Przykład: „Onboarding jest jednym z etapów cyklu życia pracownika.”

Employee referral – polecenie pracownicze

Definicja: Polecenie kandydata przez osobę już zatrudnioną w organizacji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin w pełni wystarcza.

Przykład: „Kandydat trafił do firmy dzięki poleceniu pracowniczemu.”

Employee retention – utrzymanie pracowników

Definicja: Zdolność organizacji do zatrzymywania pracowników.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest naturalny.

Przykład: „Rozwój i jakość zarządzania wpływają na utrzymanie pracowników.”

Employee voice – głos pracowników

Definicja: Możliwość wyrażania opinii i wpływania na decyzje organizacji.

Komentarz językoznawczy: „Głos pracowników” jest dobrą kalką metaforyczną.

Przykład: „Organizacja tworzy kanały wzmacniające głos pracowników.”

Engagement survey – badanie zaangażowania

Definicja: Badanie opinii i poziomu zaangażowania pracowników.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Raz w roku prowadzone jest badanie zaangażowania.”

Entrepreneurship education – edukacja przedsiębiorcza

Definicja: Edukacja rozwijająca przedsiębiorczość, inicjatywę i umiejętność tworzenia wartości.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest ugruntowany.

Przykład: „Edukacja przedsiębiorcza obejmuje więcej niż prowadzenie firmy.”

Ethical leadership – etyczne przywództwo

Definicja: Przywództwo oparte na odpowiedzialności i standardach etycznych.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Etyczne przywództwo wpływa na kulturę całej organizacji.”

Experience-based learning – uczenie oparte na doświadczeniu

Definicja: Uczenie wykorzystujące rzeczywiste doświadczenia jako źródło wiedzy.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest naturalny.

Przykład: „Program wykorzystuje uczenie oparte na doświadczeniu.”

Experience economy – gospodarka doświadczeń

Definicja: Model rynku, w którym doświadczenie odbiorcy staje się istotnym źródłem wartości.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest ugruntowany.

Przykład: „Turystyka jest częścią gospodarki doświadczeń.”

Experiential learning – uczenie się przez doświadczenie

Definicja: Uczenie poprzez działanie i refleksję nad doświadczeniem.

Komentarz językoznawczy: Jeden z najlepiej działających polskich odpowiedników.

Przykład: „Warsztat opiera się na uczeniu się przez doświadczenie.”

Expertise – wiedza ekspercka / biegłość

Definicja: Wysoki poziom specjalistycznej wiedzy i praktycznych umiejętności.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik zależy od kontekstu.

Przykład: „Ekspercka biegłość rozwija się przez lata praktyki.”

Expatriate management – zarządzanie pracownikami delegowanymi za granicę

Definicja: Zarządzanie osobami czasowo pracującymi poza krajem macierzystym.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest znacznie bardziej zrozumiały.

Przykład: „Firma stworzyła program wspierający pracowników delegowanych za granicę.”

External mobility – mobilność zewnętrzna

Definicja: Przechodzenie pracowników między organizacjami lub rynkami pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Mobilność zewnętrzna oznacza często zmianę pracodawcy.”

Flexible working – elastyczna organizacja pracy

Definicja: Organizowanie pracy z różnym miejscem, czasem lub wymiarem wykonywania obowiązków.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest naturalny.

Przykład: „Elastyczna organizacja pracy zwiększa dostępność zatrudnienia.”

Flexibility – elastyczność

Definicja: Zdolność dostosowywania się do zmiennych warunków.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Elastyczność jest ważna podczas zmiany zawodowej.”

Follow-up meeting – spotkanie kontynuacyjne

Definicja: Spotkanie odbywające się po wcześniejszej rozmowie lub działaniu.

Komentarz językoznawczy: „Spotkanie kontynuacyjne” całkowicie wystarcza.

Przykład: „Za miesiąc odbędzie się spotkanie kontynuacyjne.”

Formal learning – uczenie formalne

Definicja: Uczenie realizowane w zorganizowanym systemie edukacji lub szkoleń.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony termin polityki edukacyjnej.

Przykład: „Studia są przykładem uczenia formalnego.”

Formative assessment – ocenianie kształtujące

Definicja: Ocenianie służące wspieraniu dalszego uczenia się.

Komentarz językoznawczy: Bardzo dobrze utrwalony polski termin.

Przykład: „Nauczyciel wykorzystuje ocenianie kształtujące.”

Frontline worker – pracownik pierwszej linii

Definicja: Osoba bezpośrednio świadcząca usługę, obsługująca klienta lub realizująca kluczowe działania operacyjne.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest czytelny.

Przykład: „Szkolenie przygotowano dla pracowników pierwszej linii.”

Functional skills – umiejętności funkcjonalne

Definicja: Praktyczne umiejętności potrzebne do wykonywania określonych działań.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Kurs rozwija funkcjonalne umiejętności cyfrowe.”

Future of work – przyszłość pracy

Definicja: Zbiorcze określenie zmian dotyczących technologii, kompetencji i organizacji pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest oczywisty.

Przykład: „Raport analizuje przyszłość pracy.”

Future skills – kompetencje przyszłości

Definicja: Kompetencje uznawane za szczególnie ważne w przyszłym świecie pracy.

Komentarz językoznawczy: „Kompetencje przyszłości” są mocno zakorzenione w polskim dyskursie.

Przykład: „Analityczne myślenie zalicza się do kompetencji przyszłości.”

Future-ready skills – kompetencje przygotowujące do przyszłości

Definicja: Kompetencje zwiększające zdolność działania w niepewnych przyszłych warunkach.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest czytelniejszy niż dosłowna kalka.

Przykład: „Program rozwija kompetencje przygotowujące młodzież do przyszłości.”

Future workforce – przyszłe zasoby pracy

Definicja: Przyszła struktura pracowników, zawodów i kompetencji.

Komentarz językoznawczy: „Zasoby pracy” brzmi neutralniej niż dosłowna „siła robocza”.

Przykład: „Organizacja analizuje przyszłe potrzeby kadrowe.”

Gap analysis – analiza luk

Definicja: Porównanie stanu obecnego ze stanem pożądanym.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Analiza luk pokazała, których kompetencji brakuje.”

Global mobility – mobilność międzynarodowa

Definicja: Przemieszczanie pracowników między krajami i jednostkami organizacji.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest naturalny.

Przykład: „Dział mobilności międzynarodowej wspiera relokację pracowników.”

Goal setting – wyznaczanie celów

Definicja: Proces formułowania i porządkowania celów działania.

Komentarz językoznawczy: Angielska nazwa nie jest potrzebna.

Przykład: „Sesja zaczęła się od wyznaczenia celu.”

Graduate program – program dla absolwentów

Definicja: Program rozwojowy i rekrutacyjny przeznaczony dla absolwentów.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Firma uruchomiła dwuletni program dla absolwentów.”

Graduate recruitment – rekrutacja absolwentów

Definicja: Rekrutacja skierowana do osób kończących edukację lub mających niewielkie doświadczenie.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Jesienią rusza rekrutacja absolwentów.”

Growth plan – plan rozwoju

Definicja: Plan działań prowadzących do rozwoju kompetencji lub kariery.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest całkowity.

Przykład: „Pracownik przygotował plan rozwoju na kolejny rok.”

Guided discovery – kierowane odkrywanie

Definicja: Metoda wspierania osoby w samodzielnym dochodzeniu do wniosków.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest dobry i precyzyjny.

Przykład: „Doradca wykorzystał kierowane odkrywanie zamiast podania gotowej odpowiedzi.”

High-performance culture – kultura wysokiej efektywności

Definicja: Kultura wspierająca wysokie wyniki, odpowiedzialność i skuteczne działanie.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Kultura wysokiej efektywności wymaga także bezpieczeństwa psychologicznego.”

Holistic assessment – ocena całościowa

Definicja: Ocena uwzględniająca wiele aspektów funkcjonowania osoby.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest naturalny.

Przykład: „Doradca stosuje całościową ocenę sytuacji klienta.”

Human agency – sprawczość człowieka

Definicja: Zdolność człowieka do inicjowania działań i wpływania na własne życie.

Komentarz językoznawczy: „Sprawczość” jest bardzo dobrym polskim terminem, choć *agency* ma szersze znaczenie teoretyczne.

Przykład: „Poradnictwo powinno wzmacniać sprawczość klienta.”

Human capital – kapitał ludzki

Definicja: Wiedza, kompetencje i inne zasoby ludzi mające znaczenie społeczne i gospodarcze.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Edukacja zwiększa kapitał ludzki społeczeństwa.”

Human-centered design – projektowanie skoncentrowane na człowieku

Definicja: Projektowanie rozpoczynające się od rzeczywistych potrzeb ludzi.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Usługę doradczą zaprojektowano w podejściu skoncentrowanym na człowieku.”

Hybrid learning – nauczanie hybrydowe

Definicja: Łączenie zajęć stacjonarnych i zdalnych.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Kurs prowadzony jest w formule hybrydowej.”

Hybrid skills – kompetencje hybrydowe

Definicja: Kompetencje łączące różne obszary, np. technologiczne i społeczne.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest czytelny.

Przykład: „Nowe zawody coraz częściej wymagają kompetencji hybrydowych.”

Hybrid work – praca hybrydowa

Definicja: Praca łącząca wykonywanie obowiązków zdalnie i stacjonarnie.

Komentarz językoznawczy: W pełni utrwalony polski termin.

Przykład: „Pracuje w modelu hybrydowym.”

Hybrid workplace – hybrydowe środowisko pracy

Definicja: Środowisko organizujące współpracę osób pracujących w różnych miejscach.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Hybrydowe środowisko pracy wymaga jasnych zasad komunikacji.”

Inclusive education – edukacja włączająca

Definicja: Edukacja zapewniająca możliwość pełnego uczestnictwa zróżnicowanym uczniom.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Edukacja włączająca wymaga dostępnych metod pracy.”

Inclusive leadership – przywództwo włączające

Definicja: Przywództwo umożliwiające udział i wykorzystanie różnorodnych perspektyw.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Przywództwo włączające wzmacnia poczucie przynależności.”

Inclusive recruitment – rekrutacja włączająca

Definicja: Rekrutacja projektowana tak, aby ograniczać nieuzasadnione bariery.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Firma analizuje ogłoszenia pod kątem rekrutacji włączającej.”

Informal learning – uczenie nieformalne

Definicja: Uczenie zachodzące poza zorganizowanym programem edukacyjnym.

Komentarz językoznawczy: Termin wymaga odróżnienia od uczenia pozaformalnego.

Przykład: „Wiele kompetencji zawodowych rozwijamy poprzez uczenie nieformalne.”

Informational interview – rozmowa informacyjna o zawodzie

Definicja: Rozmowa z osobą znającą daną branżę lub zawód, której celem jest zdobycie informacji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest szczególnie przydatny w doradztwie.

Przykład: „Uczeń przeprowadził rozmowę informacyjną z architektką.”

Inquiry-based learning – uczenie się oparte na dociekanii

Definicja: Uczenie poprzez pytania, badanie i samodzielne dochodzenie do wniosków.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Zajęcia wykorzystują uczenie się oparte na dociekanii.”

Instructional design – projektowanie dydaktyczne

Definicja: Systematyczne projektowanie procesu, treści i doświadczeń edukacyjnych.

Komentarz językoznawczy: „Projektowanie dydaktyczne” jest dobrym polskim odpowiednikiem.

Przykład: „Projektowanie dydaktyczne zaczyna się od analizy potrzeb.”

Internal mobility – mobilność wewnętrzna

Definicja: Przemieszczanie pracowników między rolami wewnątrz organizacji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Mobilność wewnętrzna pomaga zatrzymać kompetencje w firmie.”

Internship – staż / praktyka

Definicja: Okres zdobywania doświadczenia w rzeczywistym środowisku pracy.

Komentarz językoznawczy: W języku polskim wybór między „stażem” i „praktyką” zależy od formy programu.

Przykład: „Studentka odbyła trzymiesięczny staż.”

Interpersonal skills – umiejętności interpersonalne

Definicja: Umiejętności potrzebne do skutecznego funkcjonowania w relacjach z ludźmi.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Pracodawcy wysoko cenią umiejętności interpersonalne.”

Interview bias – stronniczość podczas rozmowy rekrutacyjnej

Definicja: Zniekształcenie oceny kandydata pod wpływem uprzedzeń lub heurystyk.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest precyzyjniejszy niż samo *bias*.

Przykład: „Ustrukturyzowany wywiad pomaga ograniczać stronniczość rekrutera.”

Intrinsic motivation – motywacja wewnętrzna

Definicja: Motywacja wynikająca z zainteresowania i wartości samego działania.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin psychologiczny.

Przykład: „Autonomia może wzmacniać motywację wewnętrzną.”

Job accommodation – dostosowanie stanowiska lub warunków pracy

Definicja: Zmiana warunków pracy umożliwiająca osobie wykonywanie obowiązków.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Pracownik potrzebował dostosowania stanowiska pracy.”

Job analysis – analiza stanowiska pracy

Definicja: Systematyczna analiza zadań, odpowiedzialności i wymagań stanowiska.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin HR.

Przykład: „Analiza stanowiska poprzedziła stworzenie profilu kandydata.”

Job architecture – architektura stanowisk

Definicja: System porządkujący stanowiska, poziomy i relacje między rolami.

Komentarz językoznawczy: Polska kalka jest czytelna specjalistycznie.

Przykład: „Firma upraszcza architekturę stanowisk.”

Job burnout – wypalenie zawodowe

Definicja: Wypalenie związane z długotrwałym stresem zawodowym.

Komentarz językoznawczy: Polski termin całkowicie wystarcza.

Przykład: „Badanie dotyczy wypalenia zawodowego.”

Job description – opis stanowiska pracy

Definicja: Dokument opisujący zadania, odpowiedzialność i wymagania stanowiska.

Komentarz językoznawczy: Angielska forma jest w polskim tekście zbędna.

Przykład: „Opis stanowiska został zaktualizowany.”

Job design – projektowanie pracy

Definicja: Kształtowanie zadań, odpowiedzialności i organizacji wykonywania pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Projektowanie pracy wpływa na motywację pracownika.”

Job enlargement – poszerzanie zakresu pracy

Definicja: Dodawanie zadań o podobnym poziomie odpowiedzialności.

Komentarz językoznawczy: Polski termin dobrze oddaje znaczenie.

Przykład: „Poszerzenie zakresu pracy zwiększyło różnorodność zadań.”

Job enrichment – wzbogacanie pracy

Definicja: Zwiększanie autonomii, odpowiedzialności i znaczenia wykonywanej pracy.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Wzbogacanie pracy może zwiększać motywację.”

Job evaluation – wartościowanie stanowisk

Definicja: Systematyczne określanie względnej wartości stanowisk w organizacji.

Komentarz językoznawczy: Standardowy polski termin HR.

Przykład: „System wynagrodzeń oparto na wartościowaniu stanowisk.”

Job family – rodzina stanowisk

Definicja: Grupa stanowisk o podobnym charakterze i wymaganiach.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Stanowiska analityczne tworzą jedną rodzinę stanowisk.”

Job fit – dopasowanie do pracy

Definicja: Stopień zgodności osoby z wymaganiami i charakterem pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest prosty i precyzyjny.

Przykład: „Doradca analizuje dopasowanie klienta do określonego środowiska pracy.”

Job market – rynek pracy

Definicja: System relacji między popytem na pracę i jej podażą.

Komentarz językoznawczy: Angielskie określenie jest w polskim tekście zbędne.

Przykład: „Doradca powinien analizować aktualny rynek pracy.”

Job matching – dopasowywanie osób do pracy

Definicja: Łączenie kandydatów ze stanowiskami na podstawie potrzeb i kompetencji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „System wspiera dopasowywanie kandydatów do ofert.”

Job mobility – mobilność zawodowa

Definicja: Gotowość i możliwość zmieniania stanowiska, zawodu lub pracodawcy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Mobilność zawodowa zwiększa liczbę możliwych ścieżek.”

Job profile – profil stanowiska

Definicja: Opis zadań, wymagań i kompetencji przypisanych do stanowiska.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Doradca porównał profil klienta z profilem stanowiska.”

Job readiness – gotowość do podjęcia pracy

Definicja: Stopień przygotowania osoby do wejścia i funkcjonowania w środowisku zawodowym.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest jednoznaczny.

Przykład: „Program rozwija gotowość młodzieży do podjęcia pracy.”

Job redesign – przeprojektowanie pracy

Definicja: Zmiana zadań lub organizacji istniejącej pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Automatyzacja wymaga przeprojektowania części stanowisk.”

Job retention – utrzymanie zatrudnienia

Definicja: Utrzymanie osoby w pracy po jej podjęciu.

Komentarz językoznawczy: Szczególnie trafny termin w zatrudnieniu wspomagany.

Przykład: „Trener pracy pomaga klientowi w utrzymaniu zatrudnienia.”

Job rotation – rotacja stanowisk

Definicja: Czasowe przechodzenie między różnymi stanowiskami lub zadaniami.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Program rozwojowy obejmuje rotację stanowisk.”

Job satisfaction – satysfakcja z pracy

Definicja: Poziom zadowolenia człowieka z wykonywanej pracy.

Komentarz językoznawczy: Ugruntowany polski termin psychologii pracy.

Przykład: „Badanie mierzy satysfakcję z pracy.”

Job search strategy – strategia poszukiwania pracy

Definicja: Zaplanowany sposób poszukiwania zatrudnienia.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Klient przygotował własną strategię poszukiwania pracy.”

Job seeker – osoba poszukująca pracy

Definicja: Osoba aktywnie szukająca zatrudnienia.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest standardem instytucjonalnym.

Przykład: „Usługa jest skierowana do osób poszukujących pracy.”

Job simulation – symulacja pracy

Definicja: Zadanie odtwarzające rzeczywiste warunki lub czynności zawodowe.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Rekrutacja obejmuje symulację rozmowy z klientem.”

Job title – nazwa stanowiska

Definicja: Oficjalna nazwa roli zawodowej.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest oczywisty.

Przykład: „Nazwa stanowiska nie zawsze odzwierciedla rzeczywiste obowiązki.”

Job transition – przejście zawodowe

Definicja: Zmiana jednej roli, pracy lub sytuacji zawodowej na inną.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Zmiana branży jest ważnym przejściem zawodowym.”

Job trial – próba pracy

Definicja: Krótkie wykonywanie rzeczywistych zadań przed zatrudnieniem.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest prosty i czytelny.

Przykład: „Kandydat odbył próbę pracy.”

Key competencies – kompetencje kluczowe

Definicja: Kompetencje podstawowe dla skutecznego funkcjonowania i rozwoju.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony termin edukacyjny.

Przykład: „Program rozwija kompetencje kluczowe uczniów.”

Key skills – kluczowe umiejętności

Definicja: Umiejętności szczególnie ważne w określonym kontekście.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Komunikacja należy do kluczowych umiejętności w tej roli.”

Knowledge economy – gospodarka oparta na wiedzy

Definicja: Gospodarka, w której wiedza i kompetencje są ważnym źródłem wartości.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Kompetencje stają się podstawą gospodarki opartej na wiedzy.”

Knowledge management – zarządzanie wiedzą

Definicja: Systemowe tworzenie, gromadzenie i wykorzystywanie wiedzy w organizacji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest standardowy.

Przykład: „Firma rozwija system zarządzania wiedzą.”

Knowledge sharing – dzielenie się wiedzą

Definicja: Przekazywanie wiedzy innym osobom lub zespołom.

Komentarz językoznawczy: Naturalny polski odpowiednik.

Przykład: „Mentoring wspiera dzielenie się wiedzą.”

Knowledge transfer – transfer wiedzy

Definicja: Przenoszenie wiedzy między ludźmi, zespołami lub instytucjami.

Komentarz językoznawczy: „Transfer wiedzy” jest terminem ugruntowanym naukowo.

Przykład: „Program wspiera transfer wiedzy między pokoleniami pracowników.”

Knowledge worker – pracownik wiedzy

Definicja: Osoba, której praca opiera się przede wszystkim na tworzeniu i stosowaniu wiedzy.

Komentarz językoznawczy: Polska nazwa jest utrwalona.

Przykład: „Analityk jest przykładem pracownika wiedzy.”

Leadership development – rozwój przywództwa

Definicja: Systematyczne rozwijanie kompetencji potrzebnych do pełnienia ról przywódczych.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Firma inwestuje w rozwój przywództwa.”

Learning analytics – analityka uczenia się

Definicja: Analiza danych dotyczących przebiegu i rezultatów uczenia.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest precyzyjny.

Przykład: „Analityka uczenia się pokazuje, które moduły są najtrudniejsze.”

Learning culture – kultura uczenia się

Definicja: Kultura organizacyjna wspierająca rozwój, ciekawość i dzielenie się wiedzą.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Liderzy mają duży wpływ na kulturę uczenia się.”

Learning design – projektowanie uczenia się

Definicja: Projektowanie doświadczeń prowadzących do określonych efektów uczenia.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Projektowanie uczenia zaczyna się od potrzeb odbiorcy.”

Learning ecosystem – ekosystem uczenia się

Definicja: Sieć ludzi, narzędzi i środowisk wspierających rozwój.

Komentarz językoznawczy: Polska metafora jest czytelna.

Przykład: „Organizacja buduje własny ekosystem uczenia się.”

Learning in the flow of work – uczenie się w toku pracy

Definicja: Uczenie wbudowane bezpośrednio w wykonywanie codziennych zadań.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik bardzo dobrze oddaje koncepcję.

Przykład: „Krótkie podpowiedzi umożliwiają uczenie się w toku pracy.”

Learning needs analysis – analiza potrzeb rozwojowych

Definicja: Rozpoznawanie tego, czego i dlaczego potrzebują nauczyć się ludzie.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Program poprzedzono analizą potrzeb rozwojowych.”

Learning organization – organizacja ucząca się

Definicja: Organizacja systematycznie rozwijająca zdolność do uczenia i adaptacji.

Komentarz językoznawczy: Ugruntowany polski termin.

Przykład: „Szkoła może funkcjonować jako organizacja ucząca się.”

Learning outcomes – efekty uczenia się

Definicja: To, co osoba wie, rozumie lub potrafi po zakończeniu procesu uczenia.

Komentarz językoznawczy: Oficjalny, stabilny termin edukacyjny.

Przykład: „Każdy moduł ma określone efekty uczenia się.”

Learning pathway – ścieżka uczenia się

Definicja: Zaplanowana kolejność doświadczeń edukacyjnych.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Uczestnik wybiera własną ścieżkę uczenia się.”

Learning strategy – strategia uczenia się

Definicja: Plan określający sposób osiągania celów edukacyjnych.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Student wypracował własną strategię uczenia się.”

Learning transfer – transfer efektów uczenia

Definicja: Wykorzystanie zdobytej wiedzy lub umiejętności w nowej sytuacji.

Komentarz językoznawczy: „Transfer” jest utrwalonym terminem psychologicznym i pedagogicznym.

Przykład: „Szkolenie ma wartość wtedy, gdy pojawia się transfer do praktyki.”

Lifelong guidance – poradnictwo przez całe życie

Definicja: Poradnictwo dostępne na różnych etapach życia i kariery.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony termin europejskiej polityki poradnictwa.

Przykład: „System powinien zapewniać poradnictwo przez całe życie.”

Lifelong learning – uczenie się przez całe życie

Definicja: Uczenie odbywające się przez cały cykl życia.

Komentarz językoznawczy: Jeden z najlepiej utrwalonych polskich terminów.

Przykład: „Zmiany technologiczne zwiększają znaczenie uczenia się przez całe życie.”

Lifewide learning – uczenie się we wszystkich obszarach życia

Definicja: Uczenie zachodzące równolegle w pracy, rodzinie, szkole i innych środowiskach.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest opisowy, ale dobrze oddaje sens pojęcia.

Przykład: „Kompetencje rozwijamy także poza formalnym systemem edukacji.”

Long-term employability – długoterminowa zdolność do zatrudnienia

Definicja: Możliwość skutecznego funkcjonowania na rynku pracy w dłuższej perspektywie.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest pełny.

Przykład: „Uczenie przez całe życie zwiększa długoterminową zdolność do zatrudnienia.”

Mastery learning – uczenie do opanowania

Definicja: Model zakładający osiągnięcie wymaganego poziomu przed przejściem dalej.

Komentarz językoznawczy: Polski termin dobrze oddaje istotę podejścia.

Przykład: „Uczeń przechodzi do kolejnego modułu po opanowaniu poprzedniego.”

Meeting – spotkanie

Definicja: Zaplanowana rozmowa lub zebranie dwóch albo większej liczby osób.

Komentarz językoznawczy: Modelowy przykład anglicyzmu, którego polszczyzna zwykle w ogóle nie potrzebuje.

Przykład: „Mam dziś trzy spotkania”, zamiast: „mam trzy meetingi”.

Metacognition – metapoznanie

Definicja: Świadomość własnych procesów poznawczych i umiejętność ich regulowania.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin naukowy.

Przykład: „Metapoznanie pomaga uczniowi lepiej organizować naukę.”

Microcredentials – mikropoświadczenia

Definicja: Udokumentowane efekty niewielkiego zakresu uczenia się, ocenione według określonych kryteriów.

Komentarz językoznawczy: „Mikropoświadczenia” są oficjalnym polskim terminem używanym w dokumentach UE.

Przykład: „Kurs może zakończyć się uzyskaniem mikropoświadczenia.”

Micro-skills – mikroumiejętności

Definicja: Małe, wyodrębnione elementy większej umiejętności.

Komentarz językoznawczy: Polska konstrukcja jest zrozumiała.

Przykład: „Aktywne słuchanie można rozłożyć na kilka mikroumiejętności.”

Mobility – mobilność

Definicja: Zdolność przemieszczania się między miejscami, rolami lub środowiskami zawodowymi.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Mobilność może mieć wymiar zawodowy i geograficzny.”

Motivation – motywacja

Definicja: Procesy pobudzające i podtrzymujące działanie.

Komentarz językoznawczy: Dawno przyswojony termin polski.

Przykład: „Autonomia wpływa na jakość motywacji.”

Motivational interviewing – dialog motywujący

Definicja: Metoda rozmowy wspierająca osobę w rozpoznawaniu własnej motywacji do zmiany.

Komentarz językoznawczy: „Dialog motywujący” jest utrwalonym polskim terminem specjalistycznym.

Przykład: „Doradca wykorzystuje elementy dialogu motywującego.”

Multicultural competence – kompetencje międzykulturowe

Definicja: Kompetencje potrzebne do działania w zróżnicowanym kulturowo środowisku.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Mobilność międzynarodowa wymaga kompetencji międzykulturowych.”

Multigenerational workforce – wielopokoleniowe środowisko pracy

Definicja: Współobecność pracowników z kilku generacji.

Komentarz językoznawczy: „Wielopokoleniowe środowisko pracy” brzmi naturalniej niż dosłowna „wielopokoleniowa siła robocza”.

Przykład: „Wielopokoleniowe zespoły wymagają elastycznej komunikacji.”

Narrative career counseling – narracyjne poradnictwo kariery

Definicja: Poradnictwo wykorzystujące opowieść człowieka do rozumienia i konstruowania kariery.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Narracyjne poradnictwo kariery pracuje z historią klienta.”

Needs analysis – analiza potrzeb

Definicja: Systematyczne rozpoznawanie potrzeb przed zaprojektowaniem działania.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Szkolenie poprzedziła analiza potrzeb.”

Needs assessment – diagnoza potrzeb

Definicja: Określanie zakresu, skali i priorytetów potrzeb.

Komentarz językoznawczy: W zależności od kontekstu można mówić także o „ocenie potrzeb”.

Przykład: „Przeprowadzono diagnozę potrzeb zespołu.”

Neurodiversity – neuroróżnorodność

Definicja: Koncepcja opisująca naturalne zróżnicowanie ludzkiego funkcjonowania neurologicznego.

Komentarz językoznawczy: „Neuroróżnorodność” jest bardzo dobrym polskim odpowiednikiem.

Przykład: „Polityka firmy uwzględnia neuroróżnorodność.”

Neuroinclusive workplace – miejsce pracy włączające osoby neuroróżnorodne

Definicja: Środowisko uwzględniające różne sposoby funkcjonowania poznawczego i sensorycznego.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest bardziej naturalny niż mechaniczna kalka.

Przykład: „Firma projektuje bardziej włączające środowisko pracy.”

Next-generation skills – kompetencje nowej generacji

Definicja: Kompetencje potrzebne w nowych warunkach technologicznych i społecznych.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Program rozwija kompetencje nowej generacji.”

Non-formal learning – uczenie pozaformalne

Definicja: Zorganizowane uczenie odbywające się poza formalnym systemem edukacyjnym.

Komentarz językoznawczy: W polskich dokumentach europejskich warto odróżniać je od uczenia nieformalnego.

Przykład: „Warsztat może być formą uczenia pozaformalnego.”

Object-Based Learning – OBL – uczenie się z wykorzystaniem obiektów / przedmiotów

Definicja: Podejście edukacyjne, w którym rzeczywiste przedmioty, obiekty, eksponaty lub artefakty stają się punktem wyjścia do obserwacji, analizy, zadawania pytań, interpretacji i budowania wiedzy.

Komentarz językoznawczy: Angielskie *object* ma szerszy zakres niż polskie „przedmiot”, dlatego najbardziej precyzyjne jest określenie „uczenie się z wykorzystaniem obiektów”. W praktyce szkolnej naturalnie funkcjonuje także „uczenie się z wykorzystaniem przedmiotów”. Skrót OBL warto zachować przy pierwszym użyciu, ponieważ jest rozpoznawalny w międzynarodowej literaturze edukacyjnej.

Przykład: „Podczas zajęć OBL uczniowie analizują rzeczywiste przedmioty związane z różnymi zawodami i na tej podstawie odkrywają ich funkcje, zastosowanie oraz potrzebne kompetencje.”

On-the-job learning – uczenie się w miejscu pracy

Definicja: Uczenie zachodzące podczas wykonywania rzeczywistych zadań zawodowych.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Najwięcej uczy się poprzez rzeczywistą pracę.”

On-the-job training – szkolenie na stanowisku pracy

Definicja: Szkolenie odbywające się bezpośrednio podczas wykonywania obowiązków.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Nowy pracownik przechodzi szkolenie stanowiskowe.”

One-to-one meeting – spotkanie indywidualne

Definicja: Spotkanie dwóch osób poświęcone pracy, rozwojowi lub potrzebom.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Menedżer prowadzi regularne spotkania indywidualne.”

Online assessment – ocena / diagnoza online

Definicja: Ocena realizowana z użyciem narzędzi internetowych.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Diagnozę kompetencji przeprowadzono online.”

Online learning – uczenie online

Definicja: Uczenie realizowane za pośrednictwem internetu.

Komentarz językoznawczy: Polska konstrukcja jest powszechna.

Przykład: „Część programu realizowana jest online.”

Open learning – otwarte uczenie się

Definicja: Uczenie zwiększające dostęp i swobodę korzystania z materiałów oraz ścieżek.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Otwarte uczenie się zwiększa dostępność zasobów.”

Organizational culture – kultura organizacyjna

Definicja: Wspólne wartości, normy i sposoby działania obecne w organizacji.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Kultura organizacyjna wpływa na zachowanie pracowników.”

Organizational development – rozwój organizacji

Definicja: Planowane działania zwiększające zdolność organizacji do skutecznego funkcjonowania.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Projekt należy do obszaru rozwoju organizacji.”

Organizational learning – uczenie organizacyjne

Definicja: Tworzenie i wykorzystywanie wiedzy na poziomie całej organizacji.

Komentarz językoznawczy: Ugruntowany polski termin.

Przykład: „Uczenie organizacyjne wymaga dzielenia się doświadczeniami.”

Organizational psychology – psychologia organizacji

Definicja: Dziedzina psychologii badająca zachowania ludzi w organizacjach.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Psychologia organizacji bada między innymi motywację i przywództwo.”

Orientation – wprowadzenie / orientacja

Definicja: Początkowe zapoznanie nowej osoby z miejscem, zasadami i rolą.

Komentarz językoznawczy: W HR angielska *orientation* zwykle ma węższe znaczenie niż *onboarding*.

Przykład: „Pierwszy dzień obejmuje wprowadzenie do organizacji.”

Outcome-based education – edukacja oparta na efektach

Definicja: Edukacja projektowana od oczekiwanych rezultatów uczenia się.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Program oparto na jasno opisanych efektach uczenia.”

Pay equity – sprawiedliwość / równość wynagrodzeń

Definicja: Zasada sprawiedliwego wynagradzania pracy o porównywalnej wartości.

Komentarz językoznawczy: *Equity* warto odróżniać od prostego *equality*.

Przykład: „Firma przeprowadziła analizę sprawiedliwości wynagrodzeń.”

Pay transparency – przejrzystość wynagrodzeń

Definicja: Jasne informowanie o zasadach i poziomach wynagrodzenia.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Przejrzystość wynagrodzeń zmienia sposób prowadzenia rekrutacji.”

Peer assessment – ocena koleżeńska

Definicja: Ocenianie pracy przez osoby o podobnym statusie.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin edukacyjny.

Przykład: „Uczniowie wykorzystują ocenę koleżeńską.”

Peer feedback – informacja zwrotna od rówieśników / współpracowników

Definicja: Informacja zwrotna udzielana przez osoby o podobnym statusie.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Po prezentacji studenci przekazują sobie informację zwrotną.”

Peer learning – uczenie się od siebie nawzajem

Definicja: Uczenie zachodzące pomiędzy osobami o podobnym poziomie lub statusie.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest bardzo naturalny.

Przykład: „Sieć doradców opiera się na uczeniu od siebie nawzajem.”

People development – rozwój pracowników

Definicja: Działania rozwijające kompetencje i potencjał pracowników.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Organizacja inwestuje w rozwój pracowników.”

People management – zarządzanie ludźmi

Definicja: Kierowanie i wspieranie pracy ludzi w organizacji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Zarządzanie ludźmi wymaga rozwiniętych kompetencji komunikacyjnych.”

People strategy – strategia zarządzania ludźmi

Definicja: Długofalowy plan dotyczący ludzi, kompetencji i organizacji pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Strategia zarządzania ludźmi powinna wynikać ze strategii organizacji.”

Performance appraisal – ocena pracownicza

Definicja: Formalna ocena pracy pracownika.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Organizacja zmieniła system ocen pracowniczych.”

Performance conversation – rozmowa o wynikach i rozwoju

Definicja: Rozmowa dotycząca rezultatów pracy, oczekiwań i dalszego rozwoju.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest bardziej komunikatywny.

Przykład: „Rozmowa o wynikach obejmuje także rozwój pracownika.”

Performance management – zarządzanie efektywnością

Definicja: System ustalania oczekiwań, monitorowania wyników i wspierania efektywności.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Firma zmienia system zarządzania efektywnością.”

Performance review – przegląd wyników / ocena okresowa

Definicja: Okresowe podsumowanie pracy pracownika.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Ocena okresowa odbywa się raz w roku.”

Performance review meeting – spotkanie oceny okresowej

Definicja: Spotkanie poświęcone omówieniu wyników i dalszego rozwoju.

Komentarz językoznawczy: Angielska konstrukcja nie jest potrzebna w polskim tekście.

Przykład: „W przyszłym tygodniu odbędzie się rozmowa okresowa.”

Personal development – rozwój osobisty

Definicja: Świadome rozwijanie własnych umiejętności i sposobu funkcjonowania.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Rozwój osobisty może wspierać rozwój zawodowy.”

Person–job fit – dopasowanie człowieka do pracy

Definicja: Zgodność zasobów i potrzeb osoby z wymaganiami pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Doradca analizuje dopasowanie osoby do środowiska zawodowego.”

Person–organization fit – dopasowanie człowieka do organizacji

Definicja: Zgodność wartości i preferencji osoby z cechami organizacji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest precyzyjny.

Przykład: „Dopasowanie do organizacji obejmuje także zgodność wartości.”

Potential assessment – ocena potencjału

Definicja: Rozpoznawanie możliwości dalszego rozwoju osoby.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Ocena potencjału wspiera planowanie sukcesji.”

Practical skills – umiejętności praktyczne

Definicja: Umiejętności wykorzystywane bezpośrednio w działaniu.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Pracodawca oczekuje konkretnych umiejętności praktycznych.”

Problem-based learning – uczenie się oparte na problemach

Definicja: Uczenie rozpoczynające się od złożonego problemu wymagającego rozwiązania.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Zespół pracuje metodą uczenia opartego na problemach.”

Problem solving – rozwiązywanie problemów

Definicja: Identyfikowanie problemu i tworzenie skutecznych sposobów jego rozwiązania.

Komentarz językoznawczy: Anglicyzm jest w większości polskich tekstów całkowicie zbędny.

Przykład: „Rozwiązywanie problemów jest ważną kompetencją przyszłości.”

Professional development – rozwój zawodowy

Definicja: Systematyczne rozwijanie kompetencji związanych z wykonywanym zawodem.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Nauczyciel planuje własny rozwój zawodowy.”

Professional identity – tożsamość zawodowa

Definicja: Sposób rozumienia siebie jako przedstawiciela określonej profesji lub roli.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Pierwsze lata pracy kształtują tożsamość zawodową.”

Professional networking – budowanie zawodowej sieci kontaktów

Definicja: Rozwijanie relacji mogących wspierać wymianę wiedzy i możliwości zawodowe.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest bardzo dobry.

Przykład: „Konferencja daje okazję do budowania zawodowej sieci kontaktów.”

Professional portfolio – portfolio zawodowe

Definicja: Zbiór dowodów doświadczeń, kompetencji i osiągnięć zawodowych.

Komentarz językoznawczy: Konstrukcja jest naturalna w polszczyźnie.

Przykład: „Doradca przygotował własne portfolio zawodowe.”

Project-based learning – uczenie projektowe

Definicja: Uczenie poprzez realizowanie złożonego projektu.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest utrwalony.

Przykład: „Uczniowie pracują metodą projektu.”

Psychological contract – kontrakt psychologiczny

Definicja: Nieformalne wzajemne oczekiwania między pracownikiem a organizacją.

Komentarz językoznawczy: Ugruntowany termin psychologii organizacji.

Przykład: „Naruszenie kontraktu psychologicznego może osłabiać zaangażowanie.”

Psychological safety – bezpieczeństwo psychologiczne

Definicja: Przekonanie, że można zabierać głos i podejmować ryzyko interpersonalne bez obawy przed poniżeniem.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest bardzo dobry.

Przykład: „Bezpieczeństwo psychologiczne sprzyja uczeniu się na błędach.”

Psychometric assessment – ocena psychometryczna

Definicja: Ocena wykorzystująca narzędzia o określonych właściwościach psychometrycznych.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Diagnozę uzupełniono oceną psychometryczną.”

Psychometric testing – testy psychometryczne

Definicja: Stosowanie standaryzowanych testów do pomiaru określonych cech.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Testy psychometryczne wymagają właściwej interpretacji.”

Qualification framework – rama kwalifikacji

Definicja: System porządkujący kwalifikacje według określonych poziomów.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin instytucjonalny.

Przykład: „Kwalifikację odniesiono do odpowiedniego poziomu ramy.”

Quality assurance – zapewnianie jakości

Definicja: System działań służących utrzymaniu określonych standardów jakości.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Program obejmuje procedury zapewniania jakości.”

Questioning techniques – techniki zadawania pytań

Definicja: Sposoby konstruowania i wykorzystywania pytań w rozmowie.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest naturalny.

Przykład: „Doradca rozwija techniki zadawania pytań.”

Quick learning – szybkie uczenie się

Definicja: Zdolność do szybkiego przyswajania nowych treści lub sposobów działania.

Komentarz językoznawczy: To raczej zwykłe wyrażenie niż odrębny termin naukowy.

Przykład: „W CV lepiej pokazać konkretnie, czego kandydat nauczył się szybko.”

Recognition – uznanie / docenienie

Definicja: Dostrzeganie i komunikowanie wartości osiągnięcia lub wkładu osoby.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Regularne docenianie wzmacnia zaangażowanie pracowników.”

Recognition culture – kultura doceniania

Definicja: Kultura, w której osiągnięcia i wysiłek pracowników są systematycznie zauważane.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest bardzo dobry.

Przykład: „Organizacja rozwija kulturę doceniania.”

Recruitment – rekrutacja

Definicja: Proces pozyskiwania kandydatów do pracy, programu lub organizacji.

Komentarz językoznawczy: „Rekrutacja” jest całkowicie przyswojonym zapożyczeniem.

Przykład: „Rekrutacja rozpocznie się w październiku.”

Recruitment analytics – analityka rekrutacji

Definicja: Analiza danych dotyczących skuteczności procesu rekrutacyjnego.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest czytelny.

Przykład: „Analityka rekrutacji pokazała najlepsze źródła kandydatów.”

Recruitment funnel – lejek rekrutacyjny

Definicja: Model etapów, przez które przechodzą kandydaci w procesie rekrutacji.

Komentarz językoznawczy: Polska metafora lejka jest już dobrze zakorzeniona.

Przykład: „Największy odpływ kandydatów występuje w środku lejka.”

Recruitment marketing – marketing rekrutacyjny

Definicja: Wykorzystywanie narzędzi marketingowych do przyciągania kandydatów.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest standardowy.

Przykład: „Kampania jest elementem marketingu rekrutacyjnego.”

Redeployment – przeniesienie pracownika do innej roli

Definicja: Zmiana stanowiska wewnątrz organizacji zamiast zakończenia zatrudnienia.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest naturalny.

Przykład: „Przed redukcją etatu sprawdzono możliwość przeniesienia pracownika.”

Reflective practice – praktyka refleksyjna

Definicja: Systematyczne analizowanie własnego działania w celu dalszego uczenia się.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Superwizja wspiera praktykę refleksyjną doradcy.”

Reflection – refleksja

Definicja: Świadome analizowanie doświadczeń, działań i wniosków.

Komentarz językoznawczy: Termin od dawna funkcjonuje w polszczyźnie.

Przykład: „Ćwiczenie kończy się refleksją nad własnymi wyborami.”

Referral recruitment – rekrutacja z polecenia

Definicja: Pozyskiwanie kandydatów dzięki poleceniom innych osób.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Firma rozwija program rekrutacji z polecenia.”

Remote work – praca zdalna

Definicja: Praca wykonywana poza tradycyjnym miejscem pracy przy użyciu technologii.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Praca zdalna jest częścią polityki firmy.”

Retention strategy – strategia utrzymania pracowników

Definicja: Plan działań ograniczających niepożądane odejścia.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Strategia utrzymania pracowników obejmuje rozwój i wynagrodzenia.”

Role clarity – jasność roli

Definicja: Stopień zrozumienia własnej odpowiedzialności, oczekiwań i granic roli.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Jasność roli zmniejsza ryzyko konfliktu oczekiwań.”

Role fit – dopasowanie do roli

Definicja: Zgodność zasobów i preferencji osoby z charakterem konkretnej roli.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Analizujemy dopasowanie kandydata do roli lidera.”

Role profile – profil roli

Definicja: Opis zadań, odpowiedzialności i kompetencji związanych z rolą.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Zaktualizowano profil roli doradcy.”

Scenario planning – planowanie scenariuszowe

Definicja: Analizowanie wielu możliwych przyszłych sytuacji i sposobów działania.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Doradca wykorzystuje planowanie scenariuszowe do pracy nad przyszłością klienta.”

Self-assessment – samoocena

Definicja: Samodzielne ocenianie własnych umiejętności, zachowań lub postępów.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Uczeń zaczyna od samooceny kompetencji.”

Self-awareness – samoświadomość

Definicja: Świadomość własnych emocji, potrzeb, wartości i sposobów działania.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Samoświadomość jest ważnym elementem decyzji zawodowych.”

Self-determination – samostanowienie

Definicja: Zdolność do podejmowania decyzji zgodnych z własnymi wartościami i potrzebami.

Komentarz językoznawczy: „Samostanowienie” jest naturalniejsze niż „autodeterminacja” poza językiem naukowym.

Przykład: „Autonomia wspiera poczucie samostanowienia.”

Self-directed career management – samodzielne zarządzanie karierą

Definicja: Aktywne kierowanie własnym rozwojem zawodowym.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Doradztwo wzmacnia samodzielne zarządzanie karierą.”

Self-directed learning – samodzielnie kierowane uczenie się

Definicja: Uczenie, w którym osoba sama określa cele, zasoby i sposób pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest precyzyjny.

Przykład: „Dorośli często wykorzystują samodzielnie kierowane uczenie się.”

Self-efficacy – poczucie własnej skuteczności

Definicja: Przekonanie o własnej zdolności do skutecznego wykonania konkretnego działania.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony termin psychologiczny; warto odróżniać go od samooceny.

Przykład: „Doświadczenia sukcesu wzmacniają poczucie własnej skuteczności.”

Self-leadership – samoprzywództwo

Definicja: Świadome kierowanie własnym zachowaniem, motywacją i celami.

Komentarz językoznawczy: „Samoprzywództwo” jest coraz mocniej utrwaloną kalką.

Przykład: „Samoprzywództwo obejmuje zarządzanie własną energią.”

Self-management – samozarządzanie / zarządzanie sobą

Definicja: Organizowanie własnego czasu, działania i odpowiedzialności.

Komentarz językoznawczy: „Zarządzanie sobą” brzmi naturalniej dla szerokiego odbiorcy.

Przykład: „Praca zdalna wymaga dobrej umiejętności zarządzania sobą.”

Self-reflection – autorefleksja

Definicja: Świadome analizowanie własnych doświadczeń i sposobu działania.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Ćwiczenie kończy się autorefleksją.”

Self-regulated learning – samoregulowane uczenie się

Definicja: Uczenie obejmujące samodzielne planowanie, monitorowanie i ocenę własnego procesu.

Komentarz językoznawczy: Ugruntowany termin naukowy.

Przykład: „Uczeń stopniowo rozwija zdolność samoregulacji uczenia.”

Skill gap – luka kompetencyjna

Definicja: Różnica między posiadanymi a potrzebnymi umiejętnościami.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest bardzo dobry.

Przykład: „Zidentyfikowaliśmy trzy luki kompetencyjne.”

Skills assessment – ocena kompetencji

Definicja: Proces rozpoznawania poziomu posiadanych kompetencji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Ocena kompetencji poprzedza przygotowanie planu rozwoju.”

Skills audit – audyt / bilans kompetencji

Definicja: Systematyczne rozpoznanie posiadanych oraz brakujących kompetencji.

Komentarz językoznawczy: W doradztwie szczególnie naturalny jest „bilans kompetencji”.

Przykład: „Doradca przeprowadził z klientem bilans kompetencji.”

Skills-based hiring – rekrutacja oparta na umiejętnościach

Definicja: Rekrutacja koncentrująca się na rzeczywistych kompetencjach zamiast głównie na dyplomach i tytułach stanowisk.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Firma przechodzi na rekrutację opartą na kompetencjach.”

Skills-based onboarding – wdrożenie oparte na kompetencjach

Definicja: Wdrożenie dostosowane do rzeczywistych kompetencji i luk nowego pracownika.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest precyzyjny.

Przykład: „Zakres wdrożenia zależy od wcześniejszej diagnozy kompetencji.”

Skills-based pay – wynagradzanie oparte na kompetencjach

Definicja: Model uwzględniający poziom kompetencji przy ustalaniu wynagrodzenia.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Część wynagrodzenia powiązano z poziomem kompetencji.”

Skills ecosystem – ekosystem kompetencji

Definicja: Sieć ludzi, instytucji, kwalifikacji i procesów rozwijających kompetencje.

Komentarz językoznawczy: Polska metafora jest czytelna.

Przykład: „Region rozwija lokalny ekosystem kompetencji.”

Skills inference – wnioskowanie o kompetencjach

Definicja: Przewidywanie posiadanych kompetencji na podstawie innych danych.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest precyzyjny.

Przykład: „System wnioskuje o kompetencjach na podstawie historii projektów.”

Skills mapping – mapowanie kompetencji

Definicja: Rozpoznawanie i porządkowanie kompetencji ludzi lub ról.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Mapowanie kompetencji ujawniło obszary niedoboru.”

Skills matching – dopasowywanie na podstawie kompetencji

Definicja: Łączenie ludzi z rolami lub ofertami według posiadanych umiejętności.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest pełny.

Przykład: „Portal wykorzystuje dopasowywanie na podstawie kompetencji.”

Skills matrix – macierz kompetencji

Definicja: Tabela pokazująca poziom kompetencji osób lub zespołów.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Macierz kompetencji pomaga planować zastępstwa.”

Skills mismatch – niedopasowanie kompetencji

Definicja: Rozbieżność między kompetencjami ludzi a wymaganiami pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Niedopasowanie kompetencji utrudnia znalezienie pracy.”

Skills passport – paszport kompetencji

Definicja: Uporządkowany zapis umiejętności i osiągnięć osoby.

Komentarz językoznawczy: Polska metafora jest intuicyjna.

Przykład: „Uczeń aktualizuje swój paszport kompetencji.”

Skills profile – profil kompetencji

Definicja: Uporządkowany opis posiadanych lub wymaganych kompetencji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Profil kompetencji jest częścią portfolio zawodowego.”

Skills taxonomy – taksonomia kompetencji

Definicja: Uporządkowany system klasyfikowania kompetencji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest precyzyjny i naukowo poprawny.

Przykład: „Organizacja stworzyła własną taksonomię kompetencji.”

Social learning – uczenie społeczne

Definicja: Uczenie poprzez obserwację, interakcje i uczestnictwo społeczne.

Komentarz językoznawczy: Ugruntowany polski termin.

Przykład: „Zespoły uczą się poprzez obserwowanie siebie nawzajem.”

Social recruiting – rekrutacja w mediach społecznościowych

Definicja: Pozyskiwanie kandydatów poprzez platformy społecznościowe.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest pełny.

Przykład: „LinkedIn jest jednym z kanałów rekrutacji w mediach społecznościowych.”

Stakeholder management – zarządzanie interesariuszami

Definicja: Świadome zarządzanie relacjami z osobami i grupami zainteresowanymi projektem.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Projekt wymaga dobrego zarządzania interesariuszami.”

Strategic workforce planning – strategiczne planowanie zatrudnienia

Definicja: Długoterminowe przewidywanie potrzeb dotyczących liczby ludzi i ich kompetencji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Strategiczne planowanie zatrudnienia uwzględnia automatyzację.”

Strengths assessment – diagnoza mocnych stron

Definicja: Rozpoznawanie zasobów i mocnych stron osoby.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest naturalny.

Przykład: „Proces rozpoczęliśmy od diagnozy mocnych stron.”

Strengths-based approach – podejście oparte na mocnych stronach

Definicja: Podejście koncentrujące się na zasobach i możliwościach osoby.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Doradca stosuje podejście oparte na mocnych stronach.”

Succession planning – planowanie sukcesji

Definicja: Przygotowywanie ludzi do przejęcia ważnych ról w przyszłości.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest utrwalony.

Przykład: „Planowanie sukcesji obejmuje stanowiska kluczowe.”

Supported employment – zatrudnienie wspomagane

Definicja: Model wspierający osoby potrzebujące pomocy w zdobyciu i utrzymaniu pracy na otwartym rynku.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest oficjalnie ugruntowany.

Przykład: „Trener pracy jest ważną osobą w zatrudnieniu wspomaganim.”

Sustainable career – zrównoważona kariera

Definicja: Kariera możliwa do utrzymania w czasie, uwzględniająca zdrowie, kontekst i rozwój człowieka.

Komentarz językoznawczy: „Zrównoważona” nie odnosi się tutaj wyłącznie do ekologii.

Przykład: „Zrównoważona kariera powinna być możliwa do utrzymania długoterminowo.”

Synchronous learning – uczenie synchroniczne

Definicja: Uczenie, w którym uczestnicy działają w tym samym czasie.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony termin edukacji cyfrowej.

Przykład: „Webinar jest przykładem synchronicznej formy uczenia.”

Talent analytics – analityka talentów

Definicja: Analiza danych wspierająca decyzje dotyczące talentów.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Analityka talentów wspiera decyzje sukcesyjne.”

Talent calibration – kalibracja ocen talentów

Definicja: Ujednolicanie sposobu oceny potencjału i wyników pracowników.

Komentarz językoznawczy: Termin specjalistyczny, lecz czytelny po polsku.

Przykład: „Menedżerowie przeprowadzili kalibrację ocen talentów.”

Talent development – rozwój talentów

Definicja: Działania wspierające rozwój osób o określonych kompetencjach lub potencjale.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Program rozwoju talentów trwa rok.”

Talent lifecycle – cykl życia talentu / pracownika

Definicja: Etapy relacji organizacji z osobą, od jej pozyskania do odejścia.

Komentarz językoznawczy: W polszczyźnie naturalniejsze bywa „cykl życia pracownika”.

Przykład: „Rozwój jest jednym z etapów cyklu życia pracownika.”

Talent management – zarządzanie talentami

Definicja: System identyfikowania, rozwijania i utrzymywania pracowników o ważnym potencjale.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Firma aktualizuje strategię zarządzania talentami.”

Talent mobility – mobilność talentów

Definicja: Przemieszczanie pracowników pomiędzy rolami i obszarami organizacji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Mobilność talentów pomaga zatrzymać kompetencje w organizacji.”

Talent retention – utrzymanie talentów

Definicja: Zatrzymywanie pracowników posiadających istotne dla organizacji kompetencje.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest naturalny.

Przykład: „Możliwości rozwoju wspierają utrzymanie talentów.”

Talent review – przegląd talentów

Definicja: Okresowa analiza potencjału i rozwoju pracowników.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Raz w roku odbywa się przegląd talentów.”

Talent segmentation – segmentacja talentów

Definicja: Grupowanie pracowników według przyjętych kryteriów potencjału lub kompetencji.

Komentarz językoznawczy: „Segmentacja” jest przyswojonym terminem.

Przykład: „Segmentacja talentów wymaga jasnych kryteriów.”

Talent strategy – strategia zarządzania talentami

Definicja: Długoterminowe podejście do pozyskiwania, rozwijania i utrzymywania talentów.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Strategia talentowa wynika z potrzeb organizacji.”

Team effectiveness – efektywność zespołu

Definicja: Zdolność zespołu do osiągnięcia celów i dobrego współdziałania.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Badanie dotyczy efektywności zespołu.”

Team fit – dopasowanie do zespołu

Definicja: Stopień zgodności stylu pracy osoby z potrzebami konkretnego zespołu.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Dopasowanie do zespołu nie powinno oznaczać zatrudniania wyłącznie podobnych ludzi.”

Team learning – uczenie się zespołowe

Definicja: Wspólne tworzenie wiedzy i rozwijanie sposobu działania zespołu.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest ugruntowany.

Przykład: „Retrospektywy wspierają uczenie zespołowe.”

Training – szkolenie

Definicja: Zorganizowany proces rozwijania wiedzy lub umiejętności.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik całkowicie wystarcza.

Przykład: „Szkolenie trwa dwa dni.”

Transferable skills – kompetencje transferowalne

Definicja: Kompetencje możliwe do wykorzystania w wielu zawodach i sytuacjach.

Komentarz językoznawczy: „Transferowalne” jest terminem specjalistycznym; dla ucznia można powiedzieć „przenośne”.

Przykład: „Komunikacja jest kompetencją transferowalną.”

Transformational leadership – przywództwo transformacyjne

Definicja: Przywództwo pobudzające rozwój, zmianę i zaangażowanie.

Komentarz językoznawczy: Ugruntowany termin naukowy.

Przykład: „Badanie dotyczy przywództwa transformacyjnego.”

Transformational learning – uczenie transformacyjne

Definicja: Uczenie prowadzące do głębszej zmiany sposobu interpretowania doświadczeń.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony termin pedagogiki dorosłych.

Przykład: „Refleksja może prowadzić do uczenia transformacyjnego.”

Transition management – zarządzanie przejściem / zmianą

Definicja: Zarządzanie procesem przechodzenia z jednego stanu do drugiego.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Transformacja wymaga również zarządzania przejściem pracowników.”

Transition meeting – spotkanie dotyczące zmiany

Definicja: Spotkanie przygotowujące lub omawiające konkretne przejście.

Komentarz językoznawczy: Polski opis całkowicie wystarcza.

Przykład: „Zorganizowano spotkanie przed zmianą roli.”

Transversal skills – kompetencje przekrojowe

Definicja: Kompetencje przydatne w wielu dziedzinach i sytuacjach.

Komentarz językoznawczy: Ugruntowany termin europejskiej polityki kompetencji.

Przykład: „Krytyczne myślenie jest kompetencją przekrojową.”

Turnover intention – zamiar odejścia z pracy

Definicja: Deklarowana lub odczuwana skłonność do opuszczenia organizacji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Badanie mierzy zamiar odejścia z organizacji.”

Unconscious bias – nieświadomiona stronniczość

Definicja: Automatyczne tendencje wpływające na ocenę innych osób.

Komentarz językoznawczy: „Stronniczość” bywa precyzyjniejsza od ogólnego „uprzedzenia”.

Przykład: „Szkolenie dotyczy nieświadomionej stronniczości w rekrutacji.”

Unstructured interview – rozmowa nieustrukturyzowana

Definicja: Rozmowa bez jednakowego zestawu pytań i kryteriów dla wszystkich kandydatów.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Rozmowa nieustrukturyzowana zwiększa ryzyko niespójnej oceny.”

User-centered design – projektowanie skoncentrowane na użytkowniku

Definicja: Projektowanie rozpoczynające się od potrzeb i zachowań użytkownika.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest utrwalony.

Przykład: „Platformę zaprojektowano z myślą o użytkowniku.”

Value proposition – propozycja wartości

Definicja: Jasne określenie wartości oferowanej konkretnej grupie odbiorców.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest ugruntowany w biznesie.

Przykład: „Oferta pracodawcy ma wyraźną propozycję wartości.”

Values – wartości

Definicja: Zasady i przekonania dotyczące tego, co człowiek uznaje za ważne.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest oczywisty.

Przykład: „Wartości zawodowe wpływają na wybór miejsca pracy.”

Values-based career – kariera oparta na wartościach

Definicja: Kariera kształtowana w zgodzie z ważnymi wartościami osobistymi.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Chce budować karierę opartą na własnych wartościach.”

Values-based leadership – przywództwo oparte na wartościach

Definicja: Przywództwo odnoszące decyzje do określonych wartości.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Przywództwo oparte na wartościach wymaga spójności zachowań.”

Values-based recruitment – rekrutacja oparta na wartościach

Definicja: Rekrutacja uwzględniająca wartości ważne dla roli i organizacji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Rekrutacja oparta na wartościach wymaga jasnych kryteriów.”

Virtual assessment – ocena zdalna

Definicja: Ocena prowadzona w środowisku cyfrowym.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest naturalny.

Przykład: „Ocena kompetencji odbyła się całkowicie zdalnie.”

Virtual learning – uczenie zdalne / wirtualne

Definicja: Uczenie realizowane w środowisku cyfrowym.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Część zajęć odbywa się w środowisku wirtualnym.”

Virtual recruitment – rekrutacja zdalna

Definicja: Rekrutacja prowadzona przede wszystkim online.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Pierwszy etap rekrutacji odbywa się zdalnie.”

Vocational education – kształcenie zawodowe

Definicja: Edukacja przygotowująca do wykonywania określonych zawodów.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony termin systemowy.

Przykład: „Kształcenie zawodowe powinno reagować na zmiany rynku pracy.”

Vocational guidance – poradnictwo zawodowe

Definicja: Profesjonalne wsparcie w podejmowaniu decyzji zawodowych.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest ugruntowany.

Przykład: „Poradnictwo zawodowe wspiera wybory edukacyjne.”

Vocational identity – tożsamość zawodowa

Definicja: Sposób rozumienia siebie w odniesieniu do zawodu.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Praktyki wpływają na rozwój tożsamości zawodowej.”

Vocational interest – zainteresowania zawodowe

Definicja: Preferencje dotyczące określonych aktywności i środowisk pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Uczeń poznaje własne zainteresowania zawodowe.”

Vocational maturity – dojrzałość zawodowa

Definicja: Gotowość do podejmowania zadań rozwojowych związanych z wyborem i karierą.

Komentarz językoznawczy: Ugruntowany termin klasycznych teorii rozwoju kariery.

Przykład: „Dojrzałość zawodowa rozwija się wraz z doświadczeniem.”

Vocational orientation – orientacja zawodowa

Definicja: Proces poznawania siebie i świata zawodów przed późniejszymi decyzjami.

Komentarz językoznawczy: W Polsce termin ma także znaczenie formalne w systemie edukacji.

Przykład: „W klasach szkoły podstawowej realizowana jest orientacja zawodowa.”

Vocational rehabilitation – rehabilitacja zawodowa

Definicja: Działania wspierające możliwość podjęcia lub utrzymania zatrudnienia.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony termin instytucjonalny.

Przykład: „Program obejmuje rehabilitację zawodową.”

Vocational training – szkolenie / kształcenie zawodowe

Definicja: Przygotowanie do wykonywania określonych zadań zawodowych.

Komentarz językoznawczy: Tłumaczenie zależy od systemu i kontekstu.

Przykład: „Uczestnik rozpoczął szkolenie zawodowe.”

Wellbeing at work – dobrostan w pracy

Definicja: Dobrostan człowieka związany z doświadczeniem i warunkami pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Badanie dotyczy dobrostanu w pracy.”

White-collar worker – pracownik umysłowy / biurowy

Definicja: Osoba wykonująca głównie pracę umysłową lub administracyjną.

Komentarz językoznawczy: Dostowny „biały kołnierzyk” jest zbędną kalką w większości tekstów.

Przykład: „Automatyzacja obejmuje również część pracy umysłowej.”

Work engagement – zaangażowanie w pracę

Definicja: Pozytywny stan związany z energią, oddaniem i pochłonięciem pracą.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony termin psychologii pracy.

Przykład: „Autonomia może wzmacniać zaangażowanie w pracę.”

Work ethic – etyka pracy

Definicja: Normy i przekonania dotyczące rzetelnego wykonywania pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Etyka pracy obejmuje odpowiedzialność i uczciwość.”

Work experience – doświadczenie zawodowe

Definicja: Wiedza i umiejętności zdobyte dzięki wykonywaniu pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Praktyki dają pierwsze doświadczenie zawodowe.”

Work motivation – motywacja do pracy

Definicja: Procesy wpływające na kierunek i trwałość działania zawodowego.

Komentarz językoznawczy: Utrwalony polski termin.

Przykład: „Badanie dotyczy czynników motywacji do pracy.”

Work readiness – gotowość do pracy

Definicja: Przygotowanie do skutecznego funkcjonowania w środowisku zawodowym.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Praktyki rozwijają gotowość do pracy.”

Work-based assessment – ocena w środowisku pracy

Definicja: Ocena oparta na rzeczywistym wykonywaniu zadań zawodowych.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest klarowny.

Przykład: „Kompetencje oceniano bezpośrednio podczas pracy.”

Work-based learning – uczenie się poprzez pracę

Definicja: Uczenie bezpośrednio związane z realnym środowiskiem zawodowym.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest dobrze utrwalony.

Przykład: „Praktyki są formą uczenia się poprzez pracę.”

Workforce agility – zwinność / elastyczność zasobów pracy

Definicja: Zdolność organizacji do szybkiego przemieszczania ludzi i kompetencji.

Komentarz językoznawczy: „Elastyczność” brzmi naturalniej, a „zwinność” bardziej branżowo.

Przykład: „Organizacja zwiększa elastyczność wykorzystania kompetencji.”

Workforce analytics – analityka zatrudnienia

Definicja: Analiza danych dotyczących struktury i zmian zatrudnienia.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Analityka zatrudnienia wspiera planowanie etatów.”

Workforce development – rozwój zasobów pracy

Definicja: Systemowe rozwijanie kompetencji ludzi potrzebnych gospodarce lub organizacji.

Komentarz językoznawczy: Termin może być szerszy niż zwykły „rozwój pracowników”.

Przykład: „Region inwestuje w rozwój lokalnych zasobów pracy.”

Workforce planning – planowanie zatrudnienia

Definicja: Prognozowanie liczby ludzi i kompetencji potrzebnych organizacji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Planowanie zatrudnienia uwzględnia przyszłe odejścia emerytalne.”

Workforce reskilling – przekwalifikowanie pracowników

Definicja: Rozwijanie nowych kompetencji umożliwiających przejście do innych ról.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Firma uruchomiła program przekwalifikowania pracowników.”

Workforce upskilling – podnoszenie kompetencji pracowników

Definicja: Rozwijanie kompetencji potrzebnych do lepszego wykonywania dotychczasowej pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Firma finansuje podnoszenie kompetencji technicznych.”

Workplace accommodation – dostosowanie miejsca / warunków pracy

Definicja: Zmiana środowiska lub organizacji pracy odpowiadająca potrzebom konkretnej osoby.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest precyzyjny.

Przykład: „Pracodawca uzgodnił potrzebne dostosowania warunków pracy.”

Workplace adjustment – dostosowanie warunków pracy

Definicja: Modyfikacja organizacji pracy, środowiska lub zadań.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Zmiana godzin była jednym z potrzebnych dostosowań.”

Workplace culture – kultura miejsca pracy

Definicja: Normy i praktyki kształtujące codzienne funkcjonowanie pracowników.

Komentarz językoznawczy: W wielu kontekstach wystarczy termin „kultura organizacyjna”.

Przykład: „Kultura miejsca pracy wpływa na poczucie bezpieczeństwa.”

Workplace flexibility – elastyczność pracy

Definicja: Możliwość dostosowania czasu, miejsca lub sposobu wykonywania pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Elastyczność pracy zwiększa dostępność zatrudnienia.”

Workplace inclusion – włączenie w miejscu pracy

Definicja: Tworzenie warunków umożliwiających pełny udział zróżnicowanych pracowników.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Włączenie wymaga dostępnych procesów i zachowań.”

Workplace skills – kompetencje potrzebne w pracy

Definicja: Umiejętności potrzebne do skutecznego funkcjonowania w środowisku zawodowym.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest pełny.

Przykład: „Zajęcia rozwijają kompetencje potrzebne w miejscu pracy.”

Workplace transformation – transformacja środowiska pracy

Definicja: Głęboka zmiana sposobu organizacji pracy i współpracy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest naturalny.

Przykład: „Transformacja środowiska pracy obejmuje technologię i kulturę.”

Workplace wellbeing – dobrostan w miejscu pracy

Definicja: Dobrostan pracowników wynikający z doświadczenia i warunków pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Organizacja monitoruje dobrostan w miejscu pracy.”

Workshop – warsztat

Definicja: Interaktywna forma pracy oparta na aktywności uczestników.

Komentarz językoznawczy: „Warsztat” w polskim tekście w pełni wystarcza.

Przykład: „Prowadzę jutro warsztat dla doradców.”

Young professionals – osoby na początku kariery / młodzi profesjonaliści

Definicja: Osoby znajdujące się na wczesnym etapie rozwoju zawodowego.

Komentarz językoznawczy: „Osoby na początku kariery” jest często naturalniejsze niż kalka „młodzi profesjonaliści”.

Przykład: „Program jest skierowany do osób na początku kariery.”

Young talent – młodzi pracownicy o wysokim potencjale

Definicja: Młode osoby uznawane za szczególnie perspektywiczne zawodowo.

Komentarz językoznawczy: W HR „talent” ma specyficzne znaczenie i powinien opierać się na konkretnych kryteriach.

Przykład: „Program wspiera młodych pracowników o wysokim potencjale.”

Young workforce – młodzi pracownicy

Definicja: Młodsza część populacji aktywnej zawodowo.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Badanie analizuje oczekiwania młodych pracowników.”

Youth career guidance – doradztwo kariery dla młodzieży

Definicja: Poradnictwo edukacyjne i zawodowe skierowane do młodych osób.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Doradztwo dla młodzieży powinno wspierać eksplorację możliwości.”

Youth employability – zdolność młodzieży do wejścia i utrzymania się na rynku pracy

Definicja: Możliwość zdobywania i utrzymywania zatrudnienia przez młodych ludzi.

Komentarz językoznawczy: Opis jest bardziej komunikatywny niż specjalistyczna „zatrudnialność młodzieży”.

Przykład: „Program zwiększa przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy.”

Youth entrepreneurship – przedsiębiorczość młodzieży

Definicja: Kompetencje i działania przedsiębiorcze podejmowane przez młodych ludzi.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny.

Przykład: „Projekt rozwija przedsiębiorczość młodzieży.”

Youth skills – kompetencje młodzieży

Definicja: Zbiorcze określenie umiejętności rozwijanych przez młodych ludzi.

Komentarz językoznawczy: To określenie opisowe, a nie osobna teoria.

Przykład: „Raport analizuje kompetencje młodzieży.”

Zero-based workforce planning – planowanie zatrudnienia od podstaw

Definicja: Planowanie przyszłych potrzeb kadrowych bez automatycznego przyjmowania obecnej struktury.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest pełny.

Przykład: „Organizacja zaplanowała zatrudnienie od podstaw, wychodząc od przyszłych zadań.”

Zero-hour contract – umowa bez gwarantowanej liczby godzin

Definicja: Umowa, w której pracodawca nie gwarantuje minimalnej liczby godzin pracy.

Komentarz językoznawczy: Termin jest związany z konkretnymi systemami prawa pracy; polski opis jest właściwszy niż kalka.

Przykład: „W niektórych krajach funkcjonują umowy bez gwarantowanej liczby godzin.”

NIEBIESKI – angielska nazwa, skrót albo zapożyczenie stały się rozpoznawalną nazwą metody, modelu lub obszaru

Assessment Center – sesja wielowymiarowej oceny kompetencji

Definicja: Metoda oceny kandydatów wykorzystująca wiele zadań i obserwatorów.

Komentarz językoznawczy: Angielska nazwa silnie identyfikuje konkretną metodę HR.

Przykład: „Kandydaci zostali zaproszeni do Assessment Center.”

Briefing – odprawa / krótkie spotkanie informacyjne

Definicja: Krótkie przekazanie najważniejszych informacji przed określonym działaniem.

Komentarz językoznawczy: Wyraz został już mocno przyswojony przez polszczyznę i swobodnie się odmienia.

Przykład: „Przed wydarzeniem odbył się briefing.”

Business coaching – coaching biznesowy

Definicja: Coaching dotyczący działalności biznesowej, zarządzania lub rozwoju zawodowego.

Komentarz językoznawczy: Rdzeń *coaching* funkcjonuje jako nazwa konkretnej formy pracy rozwojowej.

Przykład: „Menedżer korzysta z coachingu biznesowego.”

Business Partner / HRBP – partner biznesowy HR

Definicja: Rola HR łącząca wiedzę personalną ze strategicznym wspieraniem jednostki biznesowej.

Komentarz językoznawczy: Skrót HRBP jest bardzo mocno utrwalony w języku organizacji.

Przykład: „HRBP wspiera lidera w planowaniu zatrudnienia.”

CliftonStrengths / StrengthsFinder

Definicja: Komercyjne narzędzie Gallupa służące identyfikowaniu dominujących wzorców talentów.

Komentarz językoznawczy: To nazwa własna, dlatego tłumaczenie nie powinno zastępować oficjalnej nazwy.

Przykład: „Uczestnik wykonał badanie CliftonStrengths.”

Coaching – coaching

Definicja: Proces rozwojowy wykorzystujący rozmowę, pytania, cele i odpowiedzialność klienta.

Komentarz językoznawczy: Brakuje jednego polskiego słowa o identycznym zakresie; zapożyczenie zostało silnie przyswojone.

Przykład: „Coaching może wspierać definiowanie celów zawodowych.”

Development Center – sesja diagnozy rozwojowej

Definicja: Metoda wielowymiarowej oceny ukierunkowana przede wszystkim na dalszy rozwój osoby.

Komentarz językoznawczy: Angielska nazwa działa jako rozpoznawalna nazwa metodologii.

Przykład: „Development Center wskazał priorytety rozwojowe menedżerów.”

E-learning – e-learning

Definicja: Uczenie realizowane w środowisku cyfrowym.

Komentarz językoznawczy: Termin jest tak mocno zdomowiony, że polskie „nauczanie elektroniczne” używane jest rzadziej.

Przykład: „Kurs jest dostępny w formule e-learningowej.”

EdTech – technologie edukacyjne

Definicja: Sektor i rozwiązania technologiczne tworzone dla edukacji i uczenia się.

Komentarz językoznawczy: Skrót działa jako międzynarodowa nazwa całego sektora.

Przykład: „EdTech szybko rozwija narzędzia wykorzystujące AI.”

ESG

Definicja: Obszar odnoszący działalność organizacji do aspektów środowiskowych, społecznych i zarządczych.

Komentarz językoznawczy: Skrót ESG funkcjonuje praktycznie jako samodzielna nazwa dziedziny.

Przykład: „Kompetencje ESG pojawiają się w nowych rolach zawodowych.”

Facilitation – facylitacja

Definicja: Prowadzenie procesu grupowego w sposób wspierający grupę w samodzielnym dochodzeniu do rezultatów.

Komentarz językoznawczy: „Facylitacja” jest specjalistycznym zapożyczeniem, którego polski opis jest znacznie dłuższy.

Przykład: „Spotkanie poprowadzono metodą facylitacji.”

Facilitator – facylitator

Definicja: Osoba dbająca o strukturę i jakość procesu grupowego.

Komentarz językoznawczy: Wyraz został już przystosowany do polskiej odmiany.

Przykład: „Facylitator pomaga grupie wypracować własne rozwiązania.”

Freelancing – freelancing

Definicja: Praca polegająca na realizowaniu zleceń bez stałego zatrudnienia u jednego pracodawcy.

Komentarz językoznawczy: Wyraz jest w polszczyźnie odmieniany i powszechnie rozumiany.

Przykład: „Freelancing stał się jego główną formą aktywności zawodowej.”

GenAI – generatywna AI

Definicja: Skrót odnoszący się do generatywnej sztucznej inteligencji.

Komentarz językoznawczy: Skrót ma charakter międzynarodowy i jest szeroko stosowany technologicznie.

Przykład: „GenAI wspiera przygotowanie materiałów edukacyjnych.”

GROW – model GROW

Definicja: Model rozmowy coachingowej oparty na etapach Goal, Reality, Options i Will/Way Forward.

Komentarz językoznawczy: Akronim jest integralną nazwą modelu.

Przykład: „Doradca wykorzystał strukturę GROW.”

Headhunting – bezpośrednie wyszukiwanie kandydatów

Definicja: Aktywne docieranie do konkretnych kandydatów, często wysokiego szczebla.

Komentarz językoznawczy: Angielska metafora jest bardzo mocno utrwalona w rekrutacji.

Przykład: „Firma specjalizuje się w headhuntingu.”

High-potential employee – HiPo – pracownik o wysokim potencjale

Definicja: Pracownik oceniany jako osoba mogąca rozwijać się do bardziej odpowiedzialnych ról.

Komentarz językoznawczy: Skrót HiPo jest typowym żargonem HR.

Przykład: „Program HiPo obejmuje dwudziestu pracowników.”

Human Capital Management – HCM

Definicja: Systemowe zarządzanie procesami i danymi dotyczącymi ludzi w organizacji.

Komentarz językoznawczy: HCM jest również nazwą klasy systemów informatycznych.

Przykład: „Firma wdraża nowy system HCM.”

Human Resources – HR

Definicja: Obszar organizacji zajmujący się procesami dotyczącymi ludzi i zatrudnienia.

Komentarz językoznawczy: Skrót HR funkcjonuje w polszczyźnie jako autonomiczna nazwa branży.

Przykład: „Pracuje w HR od dziesięciu lat.”

HR Business Partner – HRBP

Definicja: Specjalista HR wspierający strategicznie określoną część organizacji.

Komentarz językoznawczy: Skrót HRBP jest bardzo stabilną nazwą stanowiska.

Przykład: „HRBP współpracuje bezpośrednio z dyrektorem jednostki.”

HRIS

Definicja: System informatyczny przeznaczony do zarządzania informacjami o pracownikach.

Komentarz językoznawczy: Skrót jest standardem technologicznym w HR.

Przykład: „Dane pracowników przechowywane są w HRIS.”

HR tech

Definicja: Technologie wykorzystywane do obsługi procesów HR.

Komentarz językoznawczy: Hybrydowa forma działa jako nazwa segmentu rynku.

Przykład: „Rynek HR tech bardzo szybko się rozwija.”

Ikigai

Definicja: Japońskie pojęcie odnoszące się do tego, co nadaje życiu wartość i powód działania.

Komentarz językoznawczy: To zapożyczenie kulturowe; popularny zachodni diagram ikigai upraszcza szersze japońskie pojęcie.

Przykład: „Ćwiczenie inspirowane ikigai może służyć rozmowie o sensie pracy.”

Intervision – interwizja

Definicja: Wzajemne konsultowanie praktyki zawodowej przez osoby o podobnym statusie.

Komentarz językoznawczy: Polska forma „interwizja” została już dobrze przystosowana morfologicznie.

Przykład: „Doradcy spotykają się raz w miesiącu na interwizji.”

Key Performance Indicators – KPI

Definicja: Kluczowe mierniki służące monitorowaniu realizacji celów.

Komentarz językoznawczy: Skrót KPI stał się autonomicznym elementem języka biznesowego.

Przykład: „Zespół ustalił trzy najważniejsze KPI.”

Know-how

Definicja: Praktyczna wiedza o tym, jak skutecznie wykonywać określone działania.

Komentarz językoznawczy: Zapożyczenie jest bardzo mocno utrwalone i trudno zastąpić je jednym identycznym polskim słowem.

Przykład: „Firma posiada specjalistyczne know-how.”

Learning Experience Platform – LXP

Definicja: Platforma ułatwiająca personalizowanie i organizowanie doświadczeń edukacyjnych.

Komentarz językoznawczy: Skrót LXP określa konkretną klasę narzędzi.

Przykład: „Firma wdrożyła nową platformę LXP.”

Learning Management System – LMS

Definicja: System do organizowania kursów, użytkowników i wyników uczenia.

Komentarz językoznawczy: Skrót LMS jest standardem EdTech.

Przykład: „Wszystkie materiały znajdują się w LMS.”

Learning Record Store – LRS

Definicja: Repozytorium przechowujące dane o aktywnościach edukacyjnych.

Komentarz językoznawczy: To termin techniczny, dlatego skrót zwykle pozostaje po angielsku.

Przykład: „Dane z platformy trafiają do LRS.”

Mentoring – mentoring

Definicja: Relacja rozwojowa, w której bardziej doświadczona osoba wspiera rozwój drugiej.

Komentarz językoznawczy: Zapożyczenie zostało bardzo mocno przyswojone przez polszczyznę.

Przykład: „Mentoring pozwala korzystać z doświadczenia innych.”

MOOC

Definicja: Masowy otwarty kurs internetowy dostępny dużej liczbie uczestników.

Komentarz językoznawczy: Skrót jest międzynarodową nazwą formatu edukacyjnego.

Przykład: „Ukończyła MOOC z analizy danych.”

Networking – budowanie sieci kontaktów

Definicja: Tworzenie i podtrzymywanie relacji zawodowych.

Komentarz językoznawczy: Angielski rzeczownik stał się bardzo popularny, choć polski opis jest całkowicie czytelny.

Przykład: „Networking może zwiększać dostęp do informacji o rynku pracy.”

Objectives and Key Results – OKR

Definicja: Metoda zarządzania celami oparta na celach i mierzalnych rezultatach.

Komentarz językoznawczy: Skrót OKR jest integralną nazwą metody.

Przykład: „Zespół ustalił OKR na kolejny kwartał.”

Outplacement

Definicja: Wsparcie pracowników odchodzących z organizacji w znalezieniu nowego zatrudnienia.

Komentarz językoznawczy: Brakuje równie krótkiego i powszechnie używanego polskiego terminu.

Przykład: „Firma zapewniła pracownikom program outplacementu.”

People Operations / People Ops

Definicja: Model funkcji personalnej koncentrujący się na procesach i doświadczeniu pracowników.

Komentarz językoznawczy: Nazwa działa jako charakterystyczna etykieta określonego sposobu organizowania HR.

Przykład: „W startupie dział HR funkcjonuje jako People Operations.”

Portfolio

Definicja: Uporządkowany zbiór prac, osiągnięć i dowodów kompetencji.

Komentarz językoznawczy: Słowo jest już mocno zadomowione w polszczyźnie.

Przykład: „Kandydat przestał portfolio swoich projektów.”

Recruitment Process Outsourcing – RPO

Definicja: Powierzenie części lub całości procesu rekrutacji zewnętrznemu dostawcy.

Komentarz językoznawczy: Skrót RPO jest rozpoznawalną nazwą modelu usług rekrutacyjnych.

Przykład: „Firma wykorzystuje RPO przy dużych projektach rekrutacyjnych.”

Return-to-office – RTO

Definicja: Proces lub polityka zwiększania obecności pracowników w biurze.

Komentarz językoznawczy: Skrót RTO mocno funkcjonuje w międzynarodowym dyskursie pracy hybrydowej.

Przykład: „Nowa polityka RTO wymaga trzech dni obecności w biurze.”

RIASEC

Definicja: Model Hollanda opisujący sześć typów zainteresowań zawodowych.

Komentarz językoznawczy: Akronim literowy jest integralną częścią modelu.

Przykład: „Kwestionariusz odwołuje się do modelu RIASEC.”

Screening

Definicja: Wstępna selekcja służąca wyłonieniu osób spełniających podstawowe kryteria.

Komentarz językoznawczy: Angielski termin jest bardzo mocno osadzony w rekrutacji.

Przykład: „Screening CV poprzedza rozmowy rekrutacyjne.”

SMART

Definicja: Model formułowania celów według określonego zestawu kryteriów.

Komentarz językoznawczy: Akronim jest integralną nazwą metody.

Przykład: „Cel sformułowano zgodnie z metodą SMART.”

SMART goals – cele SMART

Definicja: Cele sformułowane według kryteriów modelu SMART.

Komentarz językoznawczy: Hybrydowa forma „cele SMART” jest w polszczyźnie całkowicie utrwalona.

Przykład: „Uczestnicy formułują własne cele SMART.”

Sourcing

Definicja: Aktywne identyfikowanie i wyszukiwanie potencjalnych kandydatów.

Komentarz językoznawczy: To mocno utrwalony termin branży rekrutacyjnej.

Przykład: „Rekruter odpowiada za sourcing kandydatów.”

Tutoring

Definicja: Indywidualna relacja edukacyjno-rozwojowa tutora z osobą uczącą się.

Komentarz językoznawczy: Brakuje jednego polskiego słowa o identycznym zakresie znaczeniowym.

Przykład: „Tutoring wspiera indywidualny rozwój ucznia.”

User Experience – UX

Definicja: Całość doświadczeń człowieka podczas korzystania z produktu lub usługi.

Komentarz językoznawczy: Skrót UX funkcjonuje jako nazwa dziedziny, profesji i obszaru projektowego.

Przykład: „Pracuje jako projektantka UX.”

Webinar

Definicja: Spotkanie edukacyjne lub informacyjne prowadzone online.

Komentarz językoznawczy: „Webinar” jest już mocno zadomowiony; występuje także polski wariant „webinarium”.

Przykład: „Jutro prowadzę webinar dla doradców.”

360-degree feedback – informacja zwrotna / ocena 360 stopni

Definicja: Ocena wykorzystująca informacje pochodzące z wielu źródeł wokół pracownika.

Komentarz językoznawczy: W HR często wystarcza skrócone „360”; polskie określenie jest jednak pełne.

Przykład: „Program rozwojowy obejmuje ocenę 360 stopni.”

Agentic AI – agentowa AI / systemy AI o charakterze agentowym

Definicja: Systemy AI zdolne do planowania i wykonywania wielu działań prowadzących do celu.

Komentarz językoznawczy: Termin jest bardzo młody i polska terminologia nadal się stabilizuje.

Przykład: „Organizacja testuje agentową AI w wybranych procesach.”

Agile – podejście zwinne

Definicja: Sposób organizacji pracy oparty na iteracji, adaptacji i szybkiej informacji zwrotnej.

Komentarz językoznawczy: „Zwinny” jest dobrym polskim odpowiednikiem, ale *Agile* działa także jako nazwa konkretnego nurtu metodologicznego.

Przykład: „Zespół pracuje w podejściu zwinnym.”

Agile HR – zwinny HR

Definicja: Zastosowanie zasad zwinności w zarządzaniu ludźmi i procesami HR.

Komentarz językoznawczy: Hybrydowa forma „Agile HR” pozostaje bardzo silna branżowo.

Przykład: „Agile HR zakłada krótsze cykle projektowania procesów.”

Agile learning – zwinne uczenie się

Definicja: Uczenie realizowane w krótkich cyklach i szybko reagujące na nowe potrzeby.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest możliwy, ale wersja angielska pozostaje częsta w L&D.

Przykład: „Zwinne uczenie się pomaga szybko uzupełniać nowe kompetencje.”

Agile mindset – zwinny sposób myślenia

Definicja: Nastawienie sprzyjające eksperymentowaniu, uczeniu się i reagowaniu na zmianę.

Komentarz językoznawczy: Termin składa się z dwóch silnych anglicyzmów branżowych.

Przykład: „Liderzy rozwijają zwinny sposób myślenia.”

Applicant Tracking System – ATS

Definicja: System informatyczny do zarządzania aplikacjami i procesem rekrutacyjnym.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest dobry, ale skrót ATS stał się standardem branżowym.

Przykład: „CV zostało zapisane w systemie ATS.”

Appreciative Inquiry – podejście doceniające

Definicja: Metoda zmiany koncentrująca się na zasobach, sukcesach i możliwościach.

Komentarz językoznawczy: Polska nazwa istnieje, ale angielski termin identyfikuje konkretną metodę.

Przykład: „Warsztat wykorzystuje elementy Appreciative Inquiry.”

Assessment – ocena / diagnoza / badanie

Definicja: Systematyczne rozpoznawanie kompetencji, cech lub rezultatów.

Komentarz językoznawczy: Jedno angielskie słowo obejmuje kilka polskich znaczeń, dlatego tłumaczenie zależy od kontekstu.

Przykład: „Przed programem wykonamy diagnozę kompetencji.”

Backcasting – planowanie wsteczne od pożądanej przyszłości

Definicja: Określenie pożądanego przyszłego stanu i wyznaczanie kroków prowadzących do niego wstecz.

Komentarz językoznawczy: Angielski termin jest rozpoznawalny w foresighcie; polski opis jest pełny.

Przykład: „W planowaniu kariery wykorzystaliśmy backcasting.”

Badging – nadawanie odznak kompetencyjnych

Definicja: Potwierdzanie osiągnięć za pomocą cyfrowych lub fizycznych odznak.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest zrozumiały, angielski częsty w EdTech.

Przykład: „Platforma wykorzystuje system cyfrowych odznak.”

Benefits – świadczenia dodatkowe / benefits

Definicja: Pozapłacowe elementy oferty dla pracownika.

Komentarz językoznawczy: „Benefits” są bardzo mocno przyswojonym anglicyzmem.

Przykład: „Oferta obejmuje wynagrodzenie oraz świadczenia dodatkowe.”

Benchmarking – analiza porównawcza

Definicja: Porównywanie wyników lub praktyk z innymi organizacjami lub wzorcami.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest dobry, ale angielski termin mocno funkcjonuje w zarządzaniu.

Przykład: „Przeprowadzono benchmarking procesów rekrutacyjnych.”

Blended coaching – coaching hybrydowy

Definicja: Coaching łączący różne formy kontaktu, np. spotkania stacjonarne i online.

Komentarz językoznawczy: Rdzeń *coaching* pozostaje zapożyczeniem, „hybrydowy” dobrze funkcjonuje po polsku.

Przykład: „Program ma formę coachingu hybrydowego.”

Blended learning – kształcenie mieszane / hybrydowe

Definicja: Łączenie uczenia stacjonarnego z formami online.

Komentarz językoznawczy: Obie wersje funkcjonują równolegle.

Przykład: „Szkolenie prowadzone jest w formule blended learning.”

Boarding – wdrażanie pracownika

Definicja: Ogólna nazwa procesów związanych z wejściem lub funkcjonowaniem pracownika w organizacji.

Komentarz językoznawczy: Samodzielne *boarding* jest mniej precyzyjne niż *onboarding*, *preboarding* czy *offboarding*.

Przykład: „W tym przypadku lepiej mówić konkretnie o onboardingu.”

Boomerang employee – pracownik powracający

Definicja: Osoba ponownie zatrudniona przez wcześniejszego pracodawcę.

Komentarz językoznawczy: Angielska metafora jest popularna w HR, ale polski opis jest prostszy.

Przykład: „Firma chętnie zatrudnia pracowników powracających.”

Bootcamp – intensywny kurs

Definicja: Krótki i bardzo intensywny program rozwijający określone umiejętności.

Komentarz językoznawczy: Termin szczególnie silnie związany jest z technologią i programowaniem.

Przykład: „Ukończyła bootcamp z analizy danych.”

Boundaryless career – kariera bez granic

Definicja: Model kariery rozwijanej poza jedną organizacją i tradycyjną hierarchią.

Komentarz językoznawczy: Polska kalka jest bardzo dobra, ale angielska nazwa pozostaje ważna w literaturze naukowej.

Przykład: „Kariera bez granic zakłada dużą mobilność.”

Brainstorming – burza mózgów

Definicja: Metoda generowania wielu pomysłów.

Komentarz językoznawczy: „Burza mózgów” jest znakomitym polskim odpowiednikiem, mimo trwałej obecności anglicyzmu.

Przykład: „Warsztat rozpoczęliśmy od burzy mózgów.”

Buddy system – system opiekuna wdrożeniowego

Definicja: Przydzielenie nowej osobie kolegi wspierającego ją w pierwszych tygodniach pracy.

Komentarz językoznawczy: Samo *buddy* nie ma równie krótkiego polskiego odpowiednika.

Przykład: „Każda nowa osoba otrzymuje opiekuna wdrożeniowego.”

Build vs. buy talent strategy – rozwijać kompetencje czy pozyskiwać je z rynku

Definicja: Decyzja, czy potrzebne kompetencje tworzyć wewnątrz firmy, czy pozyskiwać nowych ludzi.

Komentarz językoznawczy: Angielska opozycja jest zwięzła; polski opis jest znacznie bardziej przejrzysty.

Przykład: „Organizacja porównuje rozwój wewnętrzny z pozyskaniem talentów z rynku.”

Business – biznes / działalność gospodarcza

Definicja: Działalność służąca tworzeniu wartości gospodarczej, zwykle także osiągnięciu dochodu.

Komentarz językoznawczy: W polszczyźnie standardową formą jest **biznes**; zapis *business* jest niepotrzebnym zachowaniem angielskiej pisowni.

Przykład: „Rozwija własny biznes”, zamiast: „rozwija własny business”.

Business partnering – partnerstwo biznesowe

Definicja: Model współpracy funkcji wspierającej z jednostkami biznesowymi.

Komentarz językoznawczy: Angielski termin jest częsty w HR i finansach; polska wersja jest zrozumiała.

Przykład: „HR rozwija model partnerstwa biznesowego.”

Candidate Experience – CX – doświadczenie kandydata

Definicja: Całość doświadczeń osoby podczas procesu rekrutacyjnego.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest bardzo dobry; skrót CX może być dwuznaczny, bo oznacza także *customer experience*.

Przykład: „Doświadczenie kandydata zaczyna się jeszcze przed wystaniem CV.”

Candidate journey – ścieżka doświadczeń kandydata

Definicja: Kolejne punkty kontaktu kandydata z organizacją.

Komentarz językoznawczy: *Journey* pochodzi z języka marketingu; „ścieżka” brzmi po polsku naturalnie.

Przykład: „Zmapowaliśmy ścieżkę doświadczeń kandydatów.”

Candidate persona – persona / profil kandydata

Definicja: Modelowy opis grupy kandydatów, do której kierowana jest komunikacja rekrutacyjna.

Komentarz językoznawczy: „Persona” to anglicyzm marketingowy; „profil” bywa naturalniejszy.

Przykład: „Stworzono profil kandydata do kampanii rekrutacyjnej.”

Capability building – rozwijanie zdolności organizacyjnych

Definicja: Systematyczne zwiększanie zdolności ludzi lub organizacji do skutecznego działania.

Komentarz językoznawczy: Angielski termin jest szerszy niż samo „szkolenie”.

Przykład: „Program służy rozwijaniu zdolności organizacyjnych.”

Career Anchors – Kotwice Kariery Scheina

Definicja: Model opisujący dominujące potrzeby, wartości i orientacje zawodowe człowieka.

Komentarz językoznawczy: Polska nazwa jest dobra, ale warto zachować nazwisko autora i angielską nazwę przy pierwszym użyciu.

Przykład: „Ćwiczenie wykorzystuje Kotwice Kariery Scheina.”

Career coaching – coaching kariery

Definicja: Proces coachingowy koncentrujący się na rozwoju i decyzjach zawodowych.

Komentarz językoznawczy: „Coaching” pozostaje zapożyczeniem, a polski dopełniacz precyzuje jego zakres.

Przykład: „Klient rozpoczął coaching kariery.”

Career Construction Theory – teoria konstruowania kariery

Definicja: Teoria Marka Savickasa opisująca konstruowanie kariery i adaptacyjność człowieka.

Komentarz językoznawczy: Polska nazwa jest pełna, ale angielska ułatwia odnalezienie teorii w literaturze.

Przykład: „Scenariusz odwołuje się do teorii konstruowania kariery.”

Career cushioning – budowanie zawodowego zabezpieczenia

Definicja: Tworzenie alternatywnych możliwości na wypadek utraty lub zmiany pracy.

Komentarz językoznawczy: Nowa metafora HR; polski odpowiednik nie jest jeszcze ustabilizowany.

Przykład: „Rozwija dodatkowe kompetencje jako formę zawodowego zabezpieczenia.”

Career learning – uczenie się o karierze

Definicja: Uczenie pomagające rozumieć siebie, świat pracy i własne wybory.

Komentarz językoznawczy: Dostowne „uczenie się kariery” brzmi mniej naturalnie.

Przykład: „Program wspiera uczenie się o własnej karierze.”

Career literacy – kompetencje rozumienia kariery

Definicja: Zdolność rozumienia procesów, języka i możliwości związanych z karierą.

Komentarz językoznawczy: Brakuje jednego polskiego rzeczownika odpowiadającego *literacy*.

Przykład: „Career literacy ułatwia poruszanie się po rynku pracy.”

Career ownership – odpowiedzialność za własną karierę

Definicja: Aktywne przyjmowanie odpowiedzialności za kierunek i rozwój kariery.

Komentarz językoznawczy: Dostowne „własność kariery” byłoby nienaturalne.

Przykład: „Program wzmacnia odpowiedzialność za własną karierę.”

Career pathing – projektowanie ścieżek kariery

Definicja: Tworzenie i analizowanie możliwych kierunków rozwoju.

Komentarz językoznawczy: Angielski rzeczownik procesowy nie ma równie związanego polskiego odpowiednika.

Przykład: „Organizacja rozwija system projektowania ścieżek kariery.”

Career plateau – zastój / plateau kariery

Definicja: Okres ograniczonych możliwości dalszego rozwoju lub awansu.

Komentarz językoznawczy: „Plateau” jest rozpoznawalną metaforą naukową, „zastój” jest bardziej zrozumiały.

Przykład: „Pracownik doświadcza zastoju w rozwoju kariery.”

Career shock – przetłomowe wydarzenie w karierze

Definicja: Niespodziewane wydarzenie znacząco wpływające na dalszą drogę zawodową.

Komentarz językoznawczy: Dostowny „szok kariery” brzmi w polszczyźnie sztucznie.

Przykład: „Pandemia stała się dla wielu osób przetłomowym wydarzeniem zawodowym.”

Chaos Theory of Careers – teoria chaosu karier

Definicja: Teoria ujmująca kariery jako złożone i częściowo nieprzewidywalne systemy.

Komentarz językoznawczy: Angielska nazwa pomaga zidentyfikować konkretną teorię.

Przykład: „Teoria chaosu karier pomaga rozmawiać o niepewności.”

Check-in – krótkie sprawdzenie sytuacji

Definicja: Krótka rozmowa o stanie, postępach lub samopoczuciu.

Komentarz językoznawczy: Termin jest wieloznaczny; polskie tłumaczenie powinno zależeć od kontekstu.

Przykład: „Sesję zaczynamy od krótkiego check-inu.”

Check-in meeting – krótkie spotkanie sprawdzające

Definicja: Krótkie, zwykle regularne spotkanie dotyczące postępów i potrzeb.

Komentarz językoznawczy: Angielska forma ma wyraźny korporacyjny charakter.

Przykład: „Raz w tygodniu mamy krótkie spotkanie sprawdzające.”

Coaching culture – kultura coachingowa

Definicja: Kultura organizacyjna wspierająca pytania, dialog, refleksję i samodzielność.

Komentarz językoznawczy: W polszczyźnie utrwaliła się hybryda „kultura coachingowa”.

Przykład: „Firma chce wzmacniać kulturę coachingową.”

Coaching questions – pytania coachingowe

Definicja: Pytania wspierające refleksję, odpowiedzialność i poszukiwanie własnych rozwiązań.

Komentarz językoznawczy: „Coachingowy” jest już swobodnie tworzonym polskim przymiotnikiem.

Przykład: „Doradca wykorzystał pytania coachingowe.”

Coaching session – sesja coachingowa

Definicja: Pojedyncze spotkanie w procesie coachingowym.

Komentarz językoznawczy: Hybrydowa konstrukcja jest w pełni zadomowiona.

Przykład: „Sesja coachingowa trwała godzinę.”

Cohort-based learning – uczenie się w stałej grupie

Definicja: Model, w którym ta sama grupa uczy się wspólnie przez określony czas.

Komentarz językoznawczy: „Kohorta” jest poprawna, ale dla szerokiego odbiorcy „stała grupa” brzmi naturalniej.

Przykład: „Kurs realizowany jest w stałej grupie uczestników.”

Compensation & Benefits – C&B – wynagrodzenia i świadczenia dodatkowe

Definicja: Obszar HR obejmujący płace oraz świadczenia pozapłacowe.

Komentarz językoznawczy: Skrót C&B jest mocno zakorzeniony branżowo.

Przykład: „Pracuje w zespole Compensation & Benefits.”

Content curation – selekcjonowanie i porządkowanie treści

Definicja: Wybieranie wartościowych materiałów i nadawanie im odpowiedniego kontekstu.

Komentarz językoznawczy: Dostowna „kuracja treści” jest w polszczyźnie niefortunna.

Przykład: „Nauczyciel selekcjonuje i porządkuje materiały dla uczniów.”

Contingent workforce – elastyczne / zewnętrzne zasoby pracy

Definicja: Osoby pracujące poza klasycznym statym zatrudnieniem, np. kontraktorzy i freelancerzy.

Komentarz językoznawczy: Brakuje jednego polskiego odpowiednika obejmującego cały zakres znaczenia.

Przykład: „Firma zwiększa udział elastycznych zasobów pracy.”

Credentialing – poświadczanie kompetencji

Definicja: Formalne dokumentowanie kompetencji, kwalifikacji lub osiągnięć.

Komentarz językoznawczy: Polski termin zależy od systemu i rodzaju poświadczenia.

Przykład: „Program obejmuje cyfrowe poświadczanie kompetencji.”

Cross-skilling – rozwijanie kompetencji z innych obszarów

Definicja: Rozwijanie umiejętności należących do sąsiednich ról lub specjalizacji.

Komentarz językoznawczy: Brakuje równie zwięzłego polskiego rzeczownika.

Przykład: „Cross-skilling pozwala zespołowi elastyczniej dzielić zadania.”

Culture add – wartość wnoszona do kultury organizacji

Definicja: Podejście pytające, co nowa osoba może wnieść do kultury organizacyjnej.

Komentarz językoznawczy: Polski opis lepiej ujawnia sens niż dosłowna kalka.

Przykład: „Firma analizuje nie tylko culture fit, ale również culture add.”

Culture fit – dopasowanie do kultury organizacyjnej

Definicja: Stopień zgodności wartości i sposobu funkcjonowania osoby z kulturą organizacji.

Komentarz językoznawczy: Angielski termin jest bardzo popularny mimo dobrego polskiego odpowiednika.

Przykład: „Dopasowanie kulturowe nie powinno oznaczać zatrudniania wyłącznie podobnych ludzi.”

Customer Experience – CX – doświadczenie klienta

Definicja: Całość doświadczeń klienta w relacji z organizacją.

Komentarz językoznawczy: Skrót CX jest niezwykle silny w marketingu i biznesie.

Przykład: „Poprawa doświadczenia klienta wymaga analizy całej ścieżki kontaktu.”

Data-driven HR – HR oparty na danych

Definicja: Podejmowanie decyzji personalnych na podstawie systematycznie analizowanych danych.

Komentarz językoznawczy: Hybrydowa forma angielsko-polska pozostaje silna branżowo.

Przykład: „Firma rozwija HR oparty na danych.”

Debrief / debriefing – omówienie po działaniu

Definicja: Ustrukturyzowana refleksja po wykonaniu zadania lub ćwiczenia.

Komentarz językoznawczy: „Podsumowanie” może być zbyt ogólne, dlatego *debriefing* utrzymuje się jako termin specjalistyczny.

Przykład: „Po symulacji przeprowadziliśmy debriefing.”

Deep dive – pogłębiona analiza

Definicja: Szczegółowe wejście w jedno zagadnienie.

Komentarz językoznawczy: Typowy anglicyzm środowiskowy; „pogłębiona analiza” w pełni oddaje sens.

Przykład: „Drugą część spotkania to pogłębiona analiza problemu.”

Deep learning – głębokie uczenie się / uczenie głębokie

Definicja: W edukacji oznacza pogłębione rozumienie, a w AI określony typ uczenia maszynowego.

Komentarz językoznawczy: To przykład terminu wymagającego szczególnej uwagi na kontekst.

Przykład: „W tym artykule deep learning oznacza uczenie głębokie w AI.”

DEI

Definicja: Obszar dotyczący różnorodności, równości/sprawiedliwości i włączenia.

Komentarz językoznawczy: Skrót jest międzynarodowy, a tłumaczenie członu *equity* zależy od przyjętej terminologii.

Przykład: „Strategia DEI obejmuje również dostępność rekrutacji.”

Design sprint – sprint projektowy

Definicja: Krótki i intensywny proces projektowania oraz testowania rozwiązania.

Komentarz językoznawczy: „Sprint” jest zapożyczeniem silnie związanym z metodami zwinnymi.

Przykład: „Zespół zorganizował pięciodniowy sprint projektowy.”

Design thinking – myślenie projektowe

Definicja: Podejście do rozwiązywania problemów skoncentrowane na potrzebach użytkownika.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest bardzo dobry, lecz angielska nazwa identyfikuje konkretny nurt.

Przykład: „Warsztat wykorzystuje myślenie projektowe.”

Deskless worker – pracownik bez stałego stanowiska biurowego

Definicja: Osoba pracująca poza tradycyjnym biurkiem i komputerem.

Komentarz językoznawczy: Brakuje jednego naturalnego polskiego rzeczownika.

Przykład: „Aplikację zaprojektowano również dla pracowników bez stałego biurka.”

Digital mindset – cyfrowy sposób myślenia

Definicja: Nastawienie sprzyjające świadomemu wykorzystywaniu technologii.

Komentarz językoznawczy: *Mindset* często można bez straty sensu zastąpić „sposobem myślenia”.

Przykład: „Transformacja wymaga także cyfrowego sposobu myślenia.”

Discovery session – sesja rozpoznawcza

Definicja: Pierwsze spotkanie służące zrozumieniu potrzeb i sytuacji.

Komentarz językoznawczy: Angielski termin pochodzi głównie z języka projektowego i sprzedażowego.

Przykład: „Proces zaczyna się od spotkania rozpoznawczego.”

Dynamic skills architecture – dynamiczna architektura kompetencji

Definicja: System kompetencji aktualizowany wraz ze zmianami ról i potrzeb organizacji.

Komentarz językoznawczy: To stosunkowo nowy język HR-tech.

Przykład: „Firma buduje dynamiczną architekturę kompetencji.”

E-portfolio – e-portfolio / portfolio elektroniczne

Definicja: Cyfrowy zbiór dokumentujący rozwój i osiągnięcia osoby.

Komentarz językoznawczy: Obie formy są rozpoznawalne.

Przykład: „Uczeń prowadzi własne e-portfolio.”

Employability – zatrudnialność / zdolność do zatrudnienia

Definicja: Zdolność do zdobywania, utrzymywania i zmieniania zatrudnienia.

Komentarz językoznawczy: „Zatrudnialność” jest specjalistyczna, „zdolność do zatrudnienia” bardziej komunikatywna.

Przykład: „Program zwiększa długoterminową zdolność do zatrudnienia.”

Employability coaching – coaching zatrudnialności

Definicja: Coaching ukierunkowany na zwiększanie możliwości wejścia i utrzymania się na rynku pracy.

Komentarz językoznawczy: Hybrydowa forma jest branżowa; odbiorcy ogólnemu warto wyjaśniać sens.

Przykład: „Program obejmuje coaching związany z wejściem na rynek pracy.”

Employee advocacy – pracownicy jako ambasadorzy marki

Definicja: Dobrowolne wspieranie reputacji organizacji przez jej pracowników.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik zależy od tego, czy akcentujemy rzecznicstwo, czy rolę ambasadora.

Przykład: „Program ambasadorski wspiera employee advocacy.”

Employee alumni – sieć byłych pracowników

Definicja: Społeczność osób, które wcześniej pracowały w danej organizacji.

Komentarz językoznawczy: *Alumni* jest metaforą przeniesioną ze świata akademickiego.

Przykład: „Firma utrzymuje kontakt z siecią byłych pracowników.”

Employee Experience – EX – doświadczenie pracownika

Definicja: Całość doświadczeń człowieka w relacji z organizacją.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest dobry, ale skrót EX jest bardzo mocno utrwalony w HR.

Przykład: „Projektujemy doświadczenie pracownika od rekrutacji do odejścia.”

Employee journey – ścieżka doświadczeń pracownika

Definicja: Kolejne etapy i punkty kontaktu pracownika z organizacją.

Komentarz językoznawczy: *Journey* to termin przeniesiony z marketingu.

Przykład: „Zmapowaliśmy ścieżkę doświadczeń pracownika.”

Employee listening – systematyczne słuchanie pracowników

Definicja: Regularne zbieranie i analizowanie opinii pracowników.

Komentarz językoznawczy: Dostowne „słuchanie pracowników” bywa zbyt ogólne bez kontekstu HR.

Przykład: „Firma rozwija systematyczne słuchanie głosu pracowników.”

Employee Value Proposition – EVP – propozycja wartości dla pracownika

Definicja: Zestaw korzyści i doświadczeń oferowanych człowiekowi w zamian za pracę.

Komentarz językoznawczy: Skrót EVP jest bardzo mocno zakorzeniony w employer branding.

Przykład: „Firma zaktualizowała swoje EVP.”

Empowerment – wzmacnianie sprawczości

Definicja: Zwiększanie wpływu, autonomii i poczucia możliwości działania.

Komentarz językoznawczy: Jeden angielski termin ma kilka polskich odpowiedników zależnych od dziedziny.

Przykład: „Doradca wzmacnia sprawczość klienta.”

Entrepreneurial mindset – przedsiębiorczy sposób myślenia

Definicja: Nastawienie związane z inicjatywą, dostrzeganiem możliwości i odpowiedzialnym działaniem.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny, ale *mindset* pozostaje modnym anglicyzmem.

Przykład: „Szkoła rozwija przedsiębiorczy sposób myślenia.”

Executive coaching – coaching kadry zarządzającej

Definicja: Coaching skierowany do liderów wysokiego szczebla.

Komentarz językoznawczy: Angielski człon *executive* sygnalizuje segment odbiorców.

Przykład: „Dyrektorka korzysta z coachingu kadry zarządzającej.”

Executive search – bezpośrednia rekrutacja kadry najwyższego szczebla

Definicja: Specjalistyczne wyszukiwanie menedżerów i wysokiej klasy ekspertów.

Komentarz językoznawczy: Angielska nazwa jest silnie utrwalona w branży rekrutacyjnej.

Przykład: „Stanowisko obsadzono metodą executive search.”

Exit interview – rozmowa z odchodzącym pracownikiem

Definicja: Rozmowa służąca poznaniu powodów odejścia i doświadczeń pracownika.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest pełny, ale termin angielski pozostaje powszechny.

Przykład: „HR przeprowadził exit interview.”

Experience design – projektowanie doświadczeń

Definicja: Celowe projektowanie doświadczenia użytkownika, pracownika lub klienta.

Komentarz językoznawczy: Angielska nazwa funkcjonuje na styku UX, HR i edukacji.

Przykład: „Zespół zajmuje się projektowaniem doświadczeń pracowników.”

Feedback – informacja zwrotna

Definicja: Informacja dotycząca działania i jego efektów, służąca uczeniu lub poprawie.

Komentarz językoznawczy: Jeden z najlepszych przykładów anglicyzmu konkurującego z bardzo dobrym polskim odpowiednikiem.

Przykład: „Po ćwiczeniu uczniowie otrzymują informację zwrotną.”

Feedback culture – kultura informacji zwrotnej

Definicja: Środowisko, w którym informacja zwrotna jest regularnym elementem współpracy.

Komentarz językoznawczy: „Kultura feedbacku” jest popularną hybrydą, choć pełna polska forma jest bardzo dobra.

Przykład: „Szkoła rozwija kulturę informacji zwrotnej.”

Feedback session – sesja informacji zwrotnej

Definicja: Spotkanie poświęcone omówieniu wyników, zachowań lub rozwoju.

Komentarz językoznawczy: Angielski pierwszy człon łatwo zastąpić polskim.

Przykład: „Po diagnozie odbyła się sesja informacji zwrotnej.”

Feedforward – informacja ukierunkowana na przyszłość

Definicja: Sugestie dotyczące tego, co można zrobić lepiej następnym razem.

Komentarz językoznawczy: Brakuje jednego krótkiego, powszechnie używanego polskiego terminu.

Przykład: „Zamiast oceniać przeszłość, zastosowaliśmy feedforward.”

Fixed mindset – nastawienie na stałość

Definicja: Przekonanie, że zdolności są w dużej mierze niezmiennie.

Komentarz językoznawczy: Termin funkcjonuje w parze z *growth mindset*.

Przykład: „Nastawienie na stałość może ograniczać gotowość do podejmowania wyzwań.”

Flipped classroom – odwrócona klasa

Definicja: Model, w którym podstawowe treści poznaje się przed zajęciami, a czas wspólny przeznacza na aktywną pracę.

Komentarz językoznawczy: „Odwrócona klasa” jest bardzo dobrym polskim odpowiednikiem.

Przykład: „Nauczyciel pracuje metodą odwróconej klasy.”

Flow – stan przepływu

Definicja: Stan głębokiego zaangażowania w wymagającą, lecz możliwą do wykonania aktywność.

Komentarz językoznawczy: Angielska nazwa pozostaje mocno związana z koncepcją Csíkszentmihályiego.

Przykład: „Podczas projektowania doświadczam stanu przepływu.”

Focus group – zogniskowany wywiad grupowy / grupa fokusowa

Definicja: Moderowane badanie jakościowe prowadzone z niewielką grupą osób.

Komentarz językoznawczy: „Grupa fokusowa” jest zapożyczeniem, „zogniskowany wywiad grupowy” terminem naukowym.

Przykład: „Zorganizowaliśmy zogniskowany wywiad grupowy z uczniami.”

Follow-up – dalszy kontakt / działanie następcze

Definicja: Działanie wykonywane po wcześniejszym spotkaniu lub ustaleniu.

Komentarz językoznawczy: Angielski termin jest bardzo elastyczny; po polsku najlepiej nazywać konkretne działanie.

Przykład: „Po konsultacji zaplanowaliśmy dalszy kontakt.”

Fractional work – praca ekspercka dla kilku organizacji

Definicja: Model, w którym specjalista pełni część roli w kilku firmach równolegle.

Komentarz językoznawczy: Termin jest stosunkowo nowy i nie ma jeszcze stabilnego polskiego odpowiednika.

Przykład: „Ekspert pracuje w modelu fractional dla trzech organizacji.”

Futures Literacy – kompetencje rozumienia i wykorzystywania przyszłości

Definicja: Zdolność świadomego wykorzystywania wyobrażeń o przyszłości w teraźniejszym myśleniu i działaniu.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest opisowy; angielska nazwa identyfikuje konkretną koncepcję.

Przykład: „Futures Literacy rozwija pracę z wieloma możliwymi przyszłościami.”

Futures thinking – myślenie o przyszłościach

Definicja: Systematyczne rozważanie wielu możliwych wariantów przyszłości.

Komentarz językoznawczy: Liczba mnoga *futures* ma znaczenie metodologiczne; polskie „przyszłości” dopiero się upowszechnia.

Przykład: „Futures thinking pomaga wyjść poza jeden przewidywany scenariusz.”

Gamification – grywalizacja

Definicja: Wykorzystanie mechanizmów gier w kontekście innym niż gra.

Komentarz językoznawczy: „Grywalizacja” jest bardzo udanym polskim odpowiednikiem, lecz angielska nazwa również pozostaje częsta.

Przykład: „Platforma wykorzystuje grywalizację.”

Generative AI – generatywna sztuczna inteligencja

Definicja: AI zdolna do tworzenia nowych treści na podstawie poznanych wzorców.

Komentarz językoznawczy: Polski termin szybko się ustabilizował, ale forma angielska pozostaje powszechna.

Przykład: „Generatywna AI może wspierać przygotowanie materiałów.”

Gig economy – gospodarka zleceń / gospodarka platformowa

Definicja: Model rynku pracy oparty na krótkich zleceniach i pracy zadaniowej.

Komentarz językoznawczy: Żaden polski odpowiednik nie obejmuje całego znaczenia.

Przykład: „Gig economy zmienia sposób rozumienia zatrudnienia.”

Gig worker – pracownik platformowy / wykonawca zleceń

Definicja: Osoba wykonująca krótkoterminowe zadania, często za pośrednictwem platform.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik zależy od rzeczywistego modelu pracy.

Przykład: „Część pracowników platformowych wykonuje zlecenia przez aplikację.”

Growth mindset – nastawienie na rozwój

Definicja: Przekonanie, że zdolności mogą rozwijać się poprzez uczenie i wysiłek.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest bardzo dobry, ale angielska nazwa pozostaje rozpoznawalną etykietą koncepcji.

Przykład: „Nastawienie na rozwój sprzyja podejmowaniu wyzwań.”

Group coaching – coaching grupowy

Definicja: Coaching prowadzony z grupą osób pracujących nad własnymi celami.

Komentarz językoznawczy: Rdzeń *coaching* pozostaje zapożyczeniem.

Przykład: „Program obejmuje sześć spotkań coachingu grupowego.”

Hard skills – kompetencje twarde

Definicja: Konkretnie, często mierzalne umiejętności zawodowe lub techniczne.

Komentarz językoznawczy: „Kompetencje twarde” są utrwaloną kalką, choć angielska forma nadal występuje.

Przykład: „Obsługa programu CAD jest kompetencją twardą.”

Headcount – liczba zatrudnionych

Definicja: Liczba osób znajdujących się w stanie zatrudnienia.

Komentarz językoznawczy: Nie należy automatycznie utożsamiać headcount z liczbą pełnych etatów.

Przykład: „Headcount wynosi 240 osób.”

Hiring manager – menedżer zatrudniający

Definicja: Menedżer odpowiedzialny za zatrudnienie osoby do własnego zespołu.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest prosty, ale angielska nazwa pozostaje bardzo częsta w HR.

Przykład: „Hiring manager uczestniczy w rozmowie rekrutacyjnej.”

Hybrid-first – model z pierwszeństwem pracy hybrydowej

Definicja: Model, w którym hybrydowość jest domyślnym sposobem organizowania pracy.

Komentarz językoznawczy: Nowa angielska etykieta; polski opis jest bardziej przejrzysty.

Przykład: „Firma przyjęła model hybrid-first.”

Immersive learning – uczenie immersyjne / przez zanurzenie

Definicja: Uczenie zapewniające silne poczucie obecności w symulowanym środowisku.

Komentarz językoznawczy: „Immersyjny” jest nowym zapożyczeniem; „przez zanurzenie” bardziej opisowym odpowiednikiem.

Przykład: „VR umożliwia uczenie przez zanurzenie.”

Individual Development Plan – IDP – indywidualny plan rozwoju

Definicja: Dokument określający cele i działania rozwojowe danej osoby.

Komentarz językoznawczy: Polska nazwa jest pełna, a skrót IDP ważny w środowisku międzynarodowym.

Przykład: „Pracownik aktualizuje swój indywidualny plan rozwoju.”

Internal talent marketplace – wewnętrzny rynek talentów

Definicja: Platforma łącząca pracowników z projektami, rolami i możliwościami rozwoju.

Komentarz językoznawczy: Termin mocno związany z HR-tech; polska kalka jest czytelna.

Przykład: „Platforma działa jak wewnętrzny rynek talentów.”

Interview – rozmowa kwalifikacyjna / wywiad

Definicja: Rozmowa służąca selekcji lub zebraniu informacji.

Komentarz językoznawczy: W rekrutacji „rozmowa kwalifikacyjna” jest pełnym polskim odpowiednikiem.

Przykład: „Kandydat przygotowuje się do rozmowy kwalifikacyjnej.”

Interview coaching – coaching przygotowujący do rozmowy

Definicja: Coaching pomagający przygotować sposób prezentowania siebie podczas rekrutacji.

Komentarz językoznawczy: Hybrydowa konstrukcja wymaga objaśnienia odbiorcy spoza HR.

Przykład: „Klient skorzystał z coachingu przed rozmową rekrutacyjną.”

Intrapreneurship – przedsiębiorczość wewnętrzna

Definicja: Zachowania przedsiębiorcze podejmowane przez pracowników wewnątrz organizacji.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest bardzo dobry, lecz angielska nazwa pozostaje rozpoznawalna.

Przykład: „Firma wspiera przedsiębiorczość wewnętrzną pracowników.”

Job board – portal z ofertami pracy

Definicja: Platforma służąca publikowaniu ogłoszeń rekrutacyjnych.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest prosty, choć angielski termin pozostaje częsty w branży.

Przykład: „Oferta została opublikowana na kilku portalach pracy.”

Job carving – wydzielanie i dopasowywanie zadań

Definicja: Tworzenie dopasowanej roli poprzez wyodrębnienie określonych zadań z istniejących stanowisk.

Komentarz językoznawczy: Specjalistyczny termin szczególnie ważny w zatrudnieniu wspomaganym.

Przykład: „Job carving pozwolił stworzyć stanowisko odpowiadające możliwościom pracownika.”

Job coach – trener pracy / coach pracy

Definicja: Osoba wspierająca funkcjonowanie zawodowe; w zatrudnieniu wspomaganym – trener pracy.

Komentarz językoznawczy: Znaczenie zależy od kontekstu. W polskim systemie zatrudnienia wspomaganego „trener pracy” jest właściwym terminem.

Przykład: „Trener pracy wspiera klienta także po podjęciu zatrudnienia.”

Job coaching – wsparcie trenera pracy / coaching związany z pracą

Definicja: Wsparcie osoby w uczeniu się i skutecznym funkcjonowaniu w pracy.

Komentarz językoznawczy: Termin ma różne znaczenie w zatrudnieniu wspomaganym i biznesowym coachingu.

Przykład: „W zatrudnieniu wspomaganym wsparcie prowadzi trener pracy.”

Job crafting – kształtowanie własnej pracy

Definicja: Aktywne modyfikowanie zadań, relacji lub sposobu postrzegania swojej pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest bardzo dobry, lecz angielska nazwa identyfikuje konkretną koncepcję badawczą.

Przykład: „Job crafting pozwala zwiększać dopasowanie pracy do własnych potrzeb.”

Job embeddedness – zakorzenienie w pracy / organizacji

Definicja: Zespół więzi i uwarunkowań sprawiających, że człowiek pozostaje w organizacji.

Komentarz językoznawczy: Brakuje jednego całkowicie utrwalonego polskiego odpowiednika.

Przykład: „Silne zakorzenienie organizacyjne może ograniczać rotację.”

Job hopping – częste zmienianie pracy

Definicja: Wzorzec krótkich okresów zatrudnienia u kolejnych pracodawców.

Komentarz językoznawczy: Angielska metafora jest popularna w mediach HR; polski opis jest neutralniejszy.

Przykład: „Częste zmiany pracy mogą mieć wiele różnych przyczyn.”

Job market intelligence – analityczna wiedza o rynku pracy

Definicja: Dane o rynku pracy przekształcone w informacje przydatne do decyzji.

Komentarz językoznawczy: *Intelligence* oznacza tutaj analizę i wiedzę, a nie „inteligencję”.

Przykład: „Doradca potrzebuje aktualnej analitycznej wiedzy o rynku pracy.”

Job placement – pośrednictwo pracy / umieszczenie w zatrudnieniu

Definicja: Pomoc w znalezieniu konkretnego miejsca pracy.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik zależy od systemu usług rynku pracy.

Przykład: „Program obejmuje pośrednictwo i wsparcie po zatrudnieniu.”

Job sampling – próbne poznawanie pracy

Definicja: Krótkie doświadczenie pozwalające poznać określone zadania zawodowe.

Komentarz językoznawczy: Angielski termin jest bardziej specjalistyczny niż polski opis.

Przykład: „Uczeń uczestniczył w krótkiej próbie pracy.”

Job shadowing – obserwacja pracy na stanowisku

Definicja: Poznawanie zawodu poprzez towarzyszenie osobie wykonującej daną pracę.

Komentarz językoznawczy: Angielska forma jest popularna w edukacji kariery, choć polski odpowiednik jest jasny.

Przykład: „Uczniowie uczestniczyli w obserwacji pracy fizjoterapeuty.”

Job sharing – dzielenie stanowiska pracy

Definicja: Model, w którym dwie osoby wspólnie realizują obowiązki jednego stanowiska.

Komentarz językoznawczy: Angielski termin jest częsty przy opisie elastycznych form zatrudnienia.

Przykład: „Dwie osoby dzielą jedno stanowisko.”

Johari Window – okno Johari

Definicja: Model samoświadomości oparty na tym, co jest znane i nieznane sobie oraz innym.

Komentarz językoznawczy: Polska nazwa jest utrwalona, nazwę własną Johari zachowujemy.

Przykład: „Okno Johari wykorzystano w ćwiczeniu dotyczącym samoświadomości.”

Kick-off meeting – spotkanie rozpoczynające projekt

Definicja: Pierwsze formalne spotkanie uruchamiające projekt.

Komentarz językoznawczy: Dobry przykład korpomowy, którą można łatwo przełożyć bez utraty treści.

Przykład: „Spotkanie rozpoczynające projekt odbędzie się w poniedziałek.”

Kolb Experiential Learning Cycle – cykl Kolba

Definicja: Model uczenia obejmujący doświadczenie, refleksję, konceptualizację i eksperymentowanie.

Komentarz językoznawczy: Nazwisko autora pozostaje częścią identyfikacji modelu.

Przykład: „Ćwiczenie zaprojektowano według cyklu Kolba.”

Labour market intelligence – analityczna wiedza o rynku pracy

Definicja: Aktualne dane i analizy rynku pracy służące podejmowaniu decyzji.

Komentarz językoznawczy: *Intelligence* należy tłumaczyć funkcjonalnie.

Przykład: „Doradca potrzebuje aktualnej wiedzy analitycznej o rynku pracy.”

Leadership – przywództwo

Definicja: Proces wpływania na ludzi i kierunek wspólnego działania.

Komentarz językoznawczy: „Przywództwo” jest świetnym polskim odpowiednikiem, choć *leadership* mocno funkcjonuje w języku programów rozwojowych.

Przykład: „Program dotyczy rozwoju przywództwa.”

Leadership coaching – coaching przywódczy

Definicja: Coaching wspierający rozwój sposobu pełnienia roli lidera.

Komentarz językoznawczy: Rdzeń *coaching* pozostaje terminem zapożyczonym.

Przykład: „Dyrektorka korzysta z coachingu przywódczego.”

Leadership pipeline – system / ścieżka rozwoju liderów

Definicja: Model przechodzenia przez kolejne poziomy odpowiedzialności przywódczej.

Komentarz językoznawczy: Dostowne „rurociąg przywództwa” jest oczywiście нефункционалне.

Przykład: „Firma tworzy system rozwoju przyszłych liderów.”

Learning agility – zwinność uczenia się

Definicja: Zdolność szybkiego uczenia się z doświadczeń i wykorzystywania wiedzy w nowych sytuacjach.

Komentarz językoznawczy: Polska kalka jest użyteczna, choć brzmi nadal specjalistycznie.

Przykład: „Zwinność uczenia się staje się ważna w szybko zmieniających się rolach.”

Learning Experience – LX – doświadczenie uczenia się

Definicja: Całość doświadczeń osoby podczas procesu edukacyjnego.

Komentarz językoznawczy: Skrót LX jest branżowy, polski odpowiednik bardzo naturalny.

Przykład: „Projektant analizuje doświadczenie uczenia uczestników.”

Learning journey – ścieżka uczenia się

Definicja: Sekwencja doświadczeń edukacyjnych zaplanowanych w czasie.

Komentarz językoznawczy: „Podróż uczenia” jest kalką marketingową; „ścieżka” brzmi neutralniej.

Przykład: „Uczestnik realizuje sześciomiesięczną ścieżkę uczenia.”

Learning & Development – L&D – uczenie i rozwój

Definicja: Funkcja organizacyjna odpowiedzialna za rozwijanie kompetencji pracowników.

Komentarz językoznawczy: Skrót L&D jest bardzo mocno zakorzeniony w HR.

Przykład: „Pracuje w zespole L&D.”

Life Design – projektowanie życia / kariery

Definicja: Podejście poradnicze ujmujące życie i karierę jako proces konstruowania znaczeń.

Komentarz językoznawczy: Angielska nazwa identyfikuje konkretny nurt teoretyczny.

Przykład: „Life Design wykorzystuje narrację i tożsamość klienta.”

Life Design Counseling – poradnictwo projektowania życia

Definicja: Podejście poradnicze związane z konstruktywistycznym projektowaniem życia i kariery.

Komentarz językoznawczy: W tekstach naukowych warto podawać nazwę angielską obok polskiego tłumaczenia.

Przykład: „Metoda czerpie z Life Design Counseling.”

Literacy – biegłość / kompetencje w określonym obszarze

Definicja: Zdolność rozumienia i sprawnego posługiwania się określonym typem informacji lub praktyki.

Komentarz językoznawczy: Dostowne „alfabetyzm” pasuje tylko do części zastosowań.

Przykład: „Data literacy najlepiej oddać jako kompetencje w zakresie danych.”

Longlist – szeroka lista kandydatów

Definicja: Wstępna, dłuższa lista osób rozważanych w rekrutacji.

Komentarz językoznawczy: Angielski termin jest popularny w executive search.

Przykład: „Po pierwszym etapie powstała szeroka lista kandydatów.”

Mentor matching – dobieranie mentorów i osób mentorowanych

Definicja: Proces łączenia par mentoringowych na podstawie potrzeb i zasobów.

Komentarz językoznawczy: *Matching* jest częsty w języku platform, ale „dobieranie” jest całkowicie naturalne.

Przykład: „Program rozpoczyna się od dobrania par mentoringowych.”

Mentoring culture – kultura mentoringowa

Definicja: Kultura organizacji sprzyjająca uczeniu się poprzez relacje mentorskie.

Komentarz językoznawczy: „Mentoringowy” jest już swobodnie tworzoną polską przymiotnikiem.

Przykład: „Firma rozwija kulturę mentoringową.”

Mentoring session – spotkanie mentoringowe

Definicja: Pojedyncze spotkanie mentora i osoby mentorowanej.

Komentarz językoznawczy: „Spotkanie mentoringowe” brzmi naturalnie.

Przykład: „Pierwsze spotkanie mentoringowe dotyczyło celów.”

Microlearning – mikrouczenie

Definicja: Uczenie poprzez krótkie, skoncentrowane jednostki treści lub działania.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest poprawny, ale angielski pozostaje bardzo silny w L&D.

Przykład: „Platforma wykorzystuje krótkie moduły microlearningowe.”

Mind mapping – tworzenie map myśli

Definicja: Graficzne organizowanie informacji wokół tematu centralnego.

Komentarz językoznawczy: „Mapa myśli” jest znacznie naturalniejsza niż angielska nazwa.

Przykład: „Uczniowie przygotowali mapę myśli.”

Mindset – nastawienie / sposób myślenia

Definicja: Zespół przekonań i nawykowych sposobów interpretowania sytuacji.

Komentarz językoznawczy: Często używany anglicyzm tam, gdzie polskie „nastawienie” w pełni wystarcza.

Przykład: „Zmiana sposobu myślenia poprzedziła zmianę zachowania.”

Mobile-first learning – uczenie projektowane przede wszystkim na urządzenia mobilne

Definicja: Projektowanie materiałów z założeniem, że podstawowym urządzeniem będzie telefon lub tablet.

Komentarz językoznawczy: Angielska etykieta jest bardzo zwięzła, polska wersja opisowa.

Przykład: „Kurs przyjęto w formule mobile-first.”

Multiskilling – rozwijanie wielu kompetencji

Definicja: Przygotowywanie osoby do wykonywania kilku różnych rodzajów zadań.

Komentarz językoznawczy: Brakuje równie krótkiego polskiego rzeczownika.

Przykład: „Multiskilling zwiększa elastyczność zespołu.”

Multitasking – wielozadaniowość

Definicja: Wykonywanie kilku czynności jednocześnie albo szybkie przełączanie uwagi między nimi.

Komentarz językoznawczy: „Wielozadaniowość” jest bardzo dobrym polskim odpowiednikiem; angielski termin nadal silnie funkcjonuje w języku pracy.

Przykład: „Ciągła wielozadaniowość może zwiększać liczbę błędów.”

Networking skills – umiejętności budowania sieci kontaktów

Definicja: Umiejętności nawiązywania i podtrzymywania wartościowych relacji zawodowych.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest zdecydowanie lepszy w pracy z uczniem lub klientem.

Przykład: „Ćwiczenie rozwija umiejętności budowania sieci kontaktów.”

New Work – nowe podejście do pracy

Definicja: nurt podkreślający m.in. autonomię, sens i nowe modele organizacji pracy.

Komentarz językoznawczy: Gdy odnosimy się do konkretnej koncepcji, *New Work* działa jak nazwa własna.

Przykład: „New Work oznacza więcej niż pracę zdalną.”

New ways of working – nowe sposoby pracy

Definicja: Zbiorcze określenie nowych modeli organizacji czasu, miejsca i współpracy.

Komentarz językoznawczy: Angielska etykieta jest popularna w konsultingu; polski odpowiednik jest pełny.

Przykład: „Firma testuje nowe sposoby pracy.”

Nudging – stosowanie impulsów behawioralnych

Definicja: Projektowanie środowiska decyzji tak, aby delikatnie wpływać na wybory.

Komentarz językoznawczy: Dostowne „szturchanie” rzadko sprawdza się stylistycznie.

Przykład: „Nudging wykorzystano do zwiększenia udziału w szkoleniach.”

Offboarding – proces odejścia pracownika

Definicja: Zaplanowane zakończenie współpracy pracownika z organizacją.

Komentarz językoznawczy: Anglicyzm jest bardzo silny w HR, choć polski opis jest całkowicie zrozumiały.

Przykład: „Dobry offboarding obejmuje przekazanie wiedzy.”

Onboarding – wdrożenie pracownika

Definicja: Proces wprowadzania nowej osoby do roli, zespołu i organizacji.

Komentarz językoznawczy: Jeden z najmocniejszych anglicyzmów HR mimo bardzo dobrego polskiego słowa „wdrożenie”.

Przykład: „Wdrożenie nowego pracownika trwa trzy miesiące.”

One-to-one / 1:1 – spotkanie indywidualne

Definicja: Regularna rozmowa dwóch osób, często pracownika i przełożonego.

Komentarz językoznawczy: Notacja 1:1 jest bardzo rozpowszechniona w organizacjach.

Przykład: „Raz na dwa tygodnie mają spotkanie 1:1.”

Open badges – otwarte odznaki cyfrowe

Definicja: System cyfrowych odznak zawierających informacje o osiągnięciu.

Komentarz językoznawczy: *Open Badges* może także oznaczać konkretny standard techniczny.

Przykład: „Uczestnicy otrzymują odznaki zgodne ze standardem Open Badges.”

Opportunity marketplace – wewnętrzny rynek możliwości

Definicja: System łączący pracowników z projektami, rolami, zadaniami i możliwościami rozwoju.

Komentarz językoznawczy: Nowy termin HR-tech, dla którego polszczyzna nie ma jeszcze jednego stabilnego odpowiednika.

Przykład: „Platforma działa jak wewnętrzny rynek możliwości rozwojowych.”

Ownership – odpowiedzialność / poczucie autorstwa i wpływu

Definicja: Gotowość do brania odpowiedzialności za zadanie, decyzję lub rezultat.

Komentarz językoznawczy: Dostowne „własność” zniekształca biznesowe znaczenie.

Przykład: „Lider chce zwiększyć odpowiedzialność zespołu za rezultat.”

Peer coaching – coaching koleżeński / rówieśniczy

Definicja: Wzajemne wspieranie rozwoju przez osoby o podobnym statusie.

Komentarz językoznawczy: Rdzeń *coaching* pozostaje zapożyczeniem.

Przykład: „Liderzy pracują w parach peer coachingowych.”

Peer mentoring – mentoring rówieśniczy

Definicja: Mentoring pomiędzy osobami o podobnym statusie formalnym.

Komentarz językoznawczy: „Mentoring” pozostaje utrwalonym zapożyczeniem.

Przykład: „Studenci uczestniczą w mentoringu rówieśniczym.”

People analytics – analityka danych o pracownikach

Definicja: Wykorzystywanie danych do rozumienia zjawisk związanych z ludźmi w organizacji.

Komentarz językoznawczy: „Analityka ludzi” brzmi dostownie i może być niefortunna, dlatego termin angielski pozostaje silny.

Przykład: „People analytics pomogła zidentyfikować czynniki rotacji.”

Performance coaching – coaching efektywności

Definicja: Coaching ukierunkowany na poprawę sposobu działania i rezultatów.

Komentarz językoznawczy: Polski drugi człon jest naturalny, coaching zachowuje nazwę metody.

Przykład: „Performance coaching dotyczy konkretnych zachowań w pracy.”

Personal branding – marka osobista

Definicja: Świadome zarządzanie sposobem prezentowania własnej wartości zawodowej.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest dobrze utrwalony, angielski nadal silny marketingowo.

Przykład: „Warsztat dotyczy budowania marki osobistej.”

Personal Development Plan – PDP – indywidualny plan rozwoju

Definicja: Dokument określający cele i działania rozwojowe.

Komentarz językoznawczy: Skrót PDP jest międzynarodowy; w polskich organizacjach spotyka się także IPD.

Przykład: „Pracownik aktualizuje swój plan rozwoju.”

Personal Learning Environment – PLE – osobiste środowisko uczenia się

Definicja: Zestaw ludzi, narzędzi i źródeł wykorzystywanych przez osobę do uczenia.

Komentarz językoznawczy: Skrót PLE jest terminem akademicko-edtechowym.

Przykład: „Student tworzy własne środowisko uczenia się.”

Personalized learning – spersonalizowane uczenie

Definicja: Dostosowywanie procesu uczenia do potrzeb konkretnej osoby.

Komentarz językoznawczy: „Spersonalizowany” jest już naturalnym polskim przymiotnikiem.

Przykład: „Platforma proponuje spersonalizowane ścieżki uczenia.”

Planned Happenstance – teoria planowanego przypadku

Definicja: Podejście pokazujące, jak przygotowywać się do korzystania z nieprzewidzianych wydarzeń.

Komentarz językoznawczy: Angielska nazwa powinna być zachowywana przy odwołaniach naukowych.

Przykład: „Planowany przypadek oznacza aktywne przygotowanie się na możliwości.”

Portfolio career – kariera portfelowa

Definicja: Kariera złożona równolegle z kilku ról, projektów lub źródeł dochodu.

Komentarz językoznawczy: „Kariera portfelowa” jest dobrym polskim odpowiednikiem specjalistycznym.

Przykład: „Łączy dydaktykę, konsulting i własne projekty w karierze portfelowej.”

Power skills – kluczowe kompetencje przekrojowe

Definicja: Kompetencje społeczne, poznawcze i samoregulacyjne o dużym znaczeniu zawodowym.

Komentarz językoznawczy: Termin powstał częściowo jako alternatywa dla deprecjonująco brzmiących *soft skills*.

Przykład: „Komunikacja i adaptacyjność bywają określane jako power skills.”

Preboarding – przygotowanie przed pierwszym dniem pracy

Definicja: Działania prowadzone pomiędzy przyjęciem oferty a rozpoczęciem pracy.

Komentarz językoznawczy: Angielski termin jest bardzo związany i coraz popularniejszy.

Przykład: „Preboarding zaczyna się już po podpisaniu umowy.”

Protean career – kariera proteuszowa

Definicja: Kariera kierowana głównie przez osobę, jej wartości i zdolność do zmiany.

Komentarz językoznawczy: Termin naukowy wykorzystuje metaforę Proteusza.

Przykład: „Kariera proteuszowa podkreśla samokierowanie.”

Pulse check – szybkie sprawdzenie nastroju / sytuacji

Definicja: Krótkie i częste rozpoznanie aktualnego stanu zespołu.

Komentarz językoznawczy: Angielska metafora „mierzenia pulsu” jest bardzo popularna w HR.

Przykład: „Na początku spotkania zrobiliśmy szybki pulse check.”

Pulse survey – krótkie cykliczne badanie pracowników

Definicja: Krótkie badanie opinii regularnie powtarzane w organizacji.

Komentarz językoznawczy: „Badanie pulsowe” jest kalką, która również zaczyna się upowszechniać.

Przykład: „Co miesiąc prowadzimy krótkie badanie pracowników.”

Purpose – sens / cel / poczucie sensu

Definicja: Głębsza odpowiedź na pytanie, dlaczego dana praca lub działalność ma znaczenie.

Komentarz językoznawczy: *Purpose* bywa szersze niż polskie „cel”, dlatego dobór odpowiednika zależy od kontekstu.

Przykład: „W pracy szuka przede wszystkim poczucia sensu.”

Purpose-driven career – kariera oparta na poczuciu sensu

Definicja: Kariera organizowana wokół wartości i znaczącego celu.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest lepszy niż dosłowna kalka.

Przykład: „Chce rozwijać karierę zgodną z własnym poczuciem sensu.”

Purpose-driven organization – organizacja kierująca się misją i sensem

Definicja: Organizacja podkreślająca znaczący cel wykraczający poza sam wynik finansowy.

Komentarz językoznawczy: Termin bywa marketingowy, dlatego warto konkretyzować, co rzeczywiście oznacza „purpose”.

Przykład: „Organizacja jasno określa społeczną misję swojej działalności.”

Quiet ambition – cicha ambicja

Definicja: Dążenie do rozwoju i satysfakcji bez potrzeby tradycyjnego awansu lub statusu.

Komentarz językoznawczy: Nowa etykieta medialno-HR-owa o wciąż niestabilnym zakresie znaczenia.

Przykład: „Cicha ambicja może oznaczać rozwój bez dążenia do stanowiska kierowniczego.”

Quiet firing – ciche wypychanie pracownika z organizacji

Definicja: Tworzenie warunków skłaniających pracownika do odejścia bez formalnego zwolnienia.

Komentarz językoznawczy: Angielska nazwa jest nośna medialnie, polski opis bardziej jednoznaczny.

Przykład: „Ograniczanie zadań i dostępu do informacji bywa opisywane jako quiet firing.”

Quiet hiring – pozyskiwanie kompetencji bez klasycznej rekrutacji

Definicja: Zaspokajanie potrzeb kadrowych poprzez przesunięcia, nowe zadania lub krótką współpracę zewnętrzną.

Komentarz językoznawczy: Termin jest modnym zbiorczym określeniem kilku różnych praktyk.

Przykład: „Firma wykorzystuje quiet hiring zamiast otwierania kolejnego etatu.”

Quiet promotion – nieformalny awans bez formalnego uznania

Definicja: Zwiększenie zakresu odpowiedzialności bez odpowiadającej mu zmiany stanowiska lub wynagrodzenia.

Komentarz językoznawczy: To nowa, publicystyczna etykieta HR.

Przykład: „Przejęcie obowiązków kierownika bez formalnego awansu bywa nazywane quiet promotion.”

Quiet quitting – ograniczanie pracy do uzgodnionego zakresu

Definicja: Rezygnacja z ponadnormatywnego zaangażowania bez odejścia z pracy.

Komentarz językoznawczy: Dosłowne „ciche odchodzenie” jest mylące, bo pracownik zwykle z pracy nie odchodzi.

Przykład: „Quiet quitting nie oznacza złożenia wypowiedzenia.”

Reboarding – ponowne wdrożenie

Definicja: Ponowne wprowadzenie pracownika do organizacji po dłuższej nieobecności lub zmianie.

Komentarz językoznawczy: Termin utworzony analogicznie do onboardingu.

Przykład: „Po długim urlopie pracownica przechodzi ponowne wdrożenie.”

Recognition of Prior Learning – RPL – uznawanie efektów wcześniejszego uczenia się

Definicja: Formalne rozpoznawanie wiedzy i umiejętności zdobytych wcześniej różnymi drogami.

Komentarz językoznawczy: Skrót RPL jest ważny międzynarodowo, polski termin jest bardzo dobry.

Przykład: „RPL pozwala uznać kompetencje zdobyte poza szkołą.”

Remote onboarding – zdalne wdrożenie

Definicja: Wdrożenie pracownika realizowane bez fizycznej obecności w miejscu pracy.

Komentarz językoznawczy: Polska konstrukcja jest naturalna.

Przykład: „Zdalne wdrożenie wymaga regularnych kontaktów z zespołem.”

Remote-first – model z pierwszeństwem pracy zdalnej

Definicja: Organizacja projektująca procesy przede wszystkim z myślą o pracy zdalnej.

Komentarz językoznawczy: Angielska etykieta jest zwięzła, polski opis precyzyjniejszy.

Przykład: „Firma działa w modelu remote-first.”

Resilience – odporność / rezyliencja

Definicja: Zdolność do adaptacji i odzyskiwania równowagi po trudnościach.

Komentarz językoznawczy: „Rezyliencja” jest zapożyczeniem specjalistycznym, a „odporność” bywa szersza lub węższa zależnie od kontekstu.

Przykład: „Program wzmacnia odporność na trudne zmiany zawodowe.”

Reskilling – przekwalifikowanie

Definicja: Zdobywanie kompetencji pozwalających wykonywać inną pracę lub rolę.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest bardzo dobry, ale angielski termin dominuje w raportach rynku pracy.

Przykład: „Automatyzacja zwiększa potrzebę przekwalifikowania.”

Retention – utrzymanie pracowników / retencja

Definicja: Zdolność organizacji do zatrzymywania potrzebnych pracowników.

Komentarz językoznawczy: „Retencja” jest przyswojonym zapożyczeniem; w komunikacji ogólnej lepsze jest „utrzymanie”.

Przykład: „Firma analizuje przyczyny odejść i poziom retencji.”

Retrospective / retro – retrospektywa

Definicja: Spotkanie służące analizie tego, co działało i co warto zmienić po cyklu pracy.

Komentarz językoznawczy: „Retrospektywa” jest już polskim terminem, natomiast *retro* pozostaje żargonem Agile.

Przykład: „Sprint zakończyła retrospektywa.”

Returnship – program powrotu do pracy po przerwie

Definicja: Program wspierający osoby wracające na rynek pracy po dłuższej nieobecności.

Komentarz językoznawczy: Angielska zbitka jest zwięzła, polski opis znacznie bardziej czytelny.

Przykład: „Firma uruchomiła program powrotu do pracy po przerwie zawodowej.”

Return-to-work coaching – coaching powrotu do pracy

Definicja: Coaching wspierający osobę w ponownym podjęciu pracy po dłuższej przerwie.

Komentarz językoznawczy: Polska konstrukcja jest zrozumiała, choć coaching pozostaje zapożyczeniem.

Przykład: „Po urlopie rodzicielskim skorzystała z coachingu powrotu do pracy.”

Reverse mentoring – mentoring odwrócony

Definicja: Mentoring, w którym młodsza lub mniej senioralna osoba przekazuje wiedzę bardziej doświadczonej.

Komentarz językoznawczy: „Mentoring odwrócony” jest bardzo dobrą polską kalką.

Przykład: „W mentoringu odwróconym młodzi pracownicy uczą liderów nowych technologii.”

Rubric – rubryka / kryteria oceniania

Definicja: Narzędzie opisujące kryteria i poziomy jakości wykonania zadania.

Komentarz językoznawczy: Polska terminologia nie jest w tym obszarze całkowicie jednolita.

Przykład: „Uczniowie otrzymali kryteria oceniania projektu.”

Scaffolding – rusztowanie dydaktyczne / stopniowane wsparcie

Definicja: Tymczasowe wsparcie stopniowo ograniczane wraz ze wzrostem samodzielności ucznia.

Komentarz językoznawczy: „Rusztowanie” jest kalką metaforyczną, a „stopniowane wsparcie” lepiej wyjaśnia sens.

Przykład: „Nauczyciel stopniowo ogranicza wsparcie ucznia.”

Self-Determination Theory – SDT – teoria samostanowienia

Definicja: Teoria Deciego i Ryana opisująca m.in. potrzeby autonomii, kompetencji i relacji.

Komentarz językoznawczy: Skrót SDT jest standardem literatury naukowej; polskie tłumaczenia funkcjonują równolegle.

Przykład: „Analiza motywacji odwołuje się do Self-Determination Theory.”

Service learning – uczenie poprzez działanie na rzecz społeczności

Definicja: Łączenie celów edukacyjnych z rzeczywistą działalnością społeczną.

Komentarz językoznawczy: Brakuje jednego dominującego polskiego odpowiednika.

Przykład: „Projekt service learning łączy naukę z działaniem na rzecz lokalnej społeczności.”

Shortlist – krótka lista kandydatów

Definicja: Ograniczona grupa kandydatów wybranych do dalszego etapu rekrutacji.

Komentarz językoznawczy: Angielski termin jest częsty w HR, choć polska wersja jest całkowicie zrozumiała.

Przykład: „Na krótkiej liście znalazło się pięć osób.”

Skills adjacency – bliskość / pokrewieństwo kompetencji

Definicja: Stopień podobieństwa pomiędzy zestawami kompetencji umożliwiający względnie łatwe przejście do nowej roli.

Komentarz językoznawczy: Nowy termin analityki rynku pracy; polska nazwa jeszcze się nie ustabilizowała.

Przykład: „Bliskość kompetencji pomaga wskazywać realne ścieżki przekwalifikowania.”

Skills architecture – architektura kompetencji

Definicja: System porządkujący kompetencje, role i relacje między nimi.

Komentarz językoznawczy: Polska kalka jest czytelna, ale język ten jest stosunkowo nowy.

Przykład: „Organizacja buduje wspólną architekturę kompetencji.”

Skills-based organization – organizacja oparta na umiejętnościach

Definicja: Organizacja projektująca procesy przede wszystkim wokół kompetencji, a nie stanowisk.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest możliwy, ale angielska etykieta pozostaje ważna w najnowszym dyskursie HR.

Przykład: „Firma chce rozwijać model organizacji opartej na kompetencjach.”

Skills-based workforce – zasoby pracy organizowane wokół kompetencji

Definicja: Model zarządzania ludźmi oparty na kompetencjach zamiast wyłącznie na stanowiskach.

Komentarz językoznawczy: Polski termin wymaga dłuższego opisu.

Przykład: „Planowanie zasobów przesuwają się w stronę modelu skills-based.”

Skills-first approach – podejście „najpierw kompetencje”

Definicja: Podejście nadające większą wagę rzeczywistym umiejętnościom niż dyplomom i tytułom stanowisk.

Komentarz językoznawczy: Angielska etykieta stała się międzynarodowym hasłem zmiany na rynku pracy.

Przykład: „Podejście skills-first zaczyna się od pytania, co człowiek rzeczywiście potrafi.”

Skills-first hiring – rekrutacja „najpierw kompetencje”

Definicja: Rekrutacja, w której podstawowym kryterium są rzeczywiste umiejętności.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest dobry, ale angielski termin jest nadal bardzo silny.

Przykład: „Firma ogranicza wymagania dotyczące dyplomów w rekrutacji skills-first.”

Skills-first talent strategy – strategia talentowa oparta na kompetencjach

Definicja: Zarządzanie talentami rozpoczynające się od rozpoznania rzeczywistych kompetencji.

Komentarz językoznawczy: Polska wersja wymaga dłuższego opisu.

Przykład: „Strategia talentowa przesuwana się w stronę podejścia skills-first.”

Skills graph – graf / mapa powiązań kompetencji

Definicja: Struktura pokazująca relacje między kompetencjami, zadaniami i rolami.

Komentarz językoznawczy: „Graf” jest poprawnym terminem informatycznym, ale „mapa powiązań” jest bardziej komunikatywna.

Przykład: „Mapa powiązań kompetencji pokazuje sąsiednie możliwości rozwoju.”

Skills intelligence – analityczna wiedza o kompetencjach

Definicja: Aktualna wiedza o kompetencjach posiadanych i potrzebnych w organizacji lub na rynku.

Komentarz językoznawczy: *Intelligence* oznacza tu analizę użyteczną decyzyjnie.

Przykład: „Skills intelligence wspiera planowanie przyszłych potrzeb kadrowych.”

Skip-level meeting – spotkanie z przełożonym własnego przełożonego

Definicja: Spotkanie pracownika z menedżerem stojącym poziom wyżej od jego bezpośredniego przełożonego.

Komentarz językoznawczy: Brakuje równie zwięzłej polskiej nazwy.

Przykład: „Dyrektor prowadzi kwartalne skip-level meetings.”

Social Cognitive Career Theory – SCCT – społeczno-poznawcza teoria kariery

Definicja: Teoria opisująca wpływ m.in. poczucia skuteczności, oczekiwań rezultatów i celów na rozwój kariery.

Komentarz językoznawczy: Skrót SCCT jest standardem literatury międzynarodowej.

Przykład: „Analiza odwołuje się do społeczno-poznawczej teorii kariery.”

Soft skills – kompetencje miękkie

Definicja: Kompetencje społeczne, komunikacyjne i samoregulacyjne wykorzystywane w wielu rolach.

Komentarz językoznawczy: „Kompetencje miękkie” są utrwaloną kalką, choć sam podział na hard i soft skills jest coraz częściej krytykowany.

Przykład: „Komunikacja bywa zaliczana do kompetencji miękkich.”

Sponsorship – aktywne wspieranie kariery

Definicja: Wsparcie osoby przez wpływowego sponsora wykorzystującego własną pozycję i kontakty.

Komentarz językoznawczy: Nie należy mylić tego znaczenia z finansowym sponsoringiem.

Przykład: „Sponsorship może zwiększać dostęp do ważnych projektów.”

Stand-up meeting – krótka odprawa zespołu

Definicja: Krótkie spotkanie synchronizujące pracę zespołu.

Komentarz językoznawczy: Informacja o „staniu” jest mniej ważna niż funkcja spotkania.

Przykład: „Zespół zaczyna dzień od krótkiej odprawy.”

Stay interview – rozmowa o powodach pozostania w organizacji

Definicja: Rozmowa z pracownikiem o tym, co sprzyja pozostaniu i co warto zmienić.

Komentarz językoznawczy: Angielski termin tworzy rozpoznawalną parę z *exit interview*.

Przykład: „Menedżer prowadzi rozmowy o tym, co zatrzymuje ludzi w firmie.”

Storytelling – opowiadanie historii

Definicja: Wykorzystywanie historii do komunikowania znaczeń i angażowania odbiorcy.

Komentarz językoznawczy: Anglicyzm jest bardzo mocno utrwalony w marketingu i edukacji mimo oczywistego polskiego odpowiednika.

Przykład: „Storytelling wykorzystano do pracy nad narracją kariery.”

Strengths-based coaching – coaching oparty na mocnych stronach

Definicja: Coaching wykorzystujący rozpoznane talenty i zasoby osoby.

Komentarz językoznawczy: Polska konstrukcja jest naturalna, coaching zachowuje nazwę metody.

Przykład: „Proces wykorzystuje coaching oparty na mocnych stronach.”

Stretch assignment – wymagające zadanie rozwojowe

Definicja: Zadanie celowo wykraczające poza dotychczasowy poziom doświadczenia osoby.

Komentarz językoznawczy: Dosłowne „rozciągające zadanie” byłoby nienaturalne.

Przykład: „Pracownik otrzymał wymagające zadanie rozwojowe.”

Stretch goal – ambitny, wykraczający cel

Definicja: Cel celowo ustawiony powyżej dotychczasowego poziomu działania.

Komentarz językoznawczy: Angielska metafora jest popularna w zarządzaniu.

Przykład: „Ustalono ambitny cel wymagający nowych sposobów pracy.”

Talent acquisition – pozyskiwanie talentów

Definicja: Strategiczny proces pozyskiwania ludzi potrzebnych organizacji.

Komentarz językoznawczy: Angielska nazwa funkcjonuje jako nazwa całej specjalizacji HR.

Przykład: „Pracuje w zespole Talent Acquisition.”

Talent intelligence – analityczna wiedza o talentach

Definicja: Łączenie danych o kandydatach, pracownikach, rynku i potrzebnych rolach.

Komentarz językoznawczy: Termin szerszy od klasycznej analityki talentów.

Przykład: „Talent intelligence pomaga ocenić dostępność kompetencji na rynku.”

Talent Intelligence Platform – TIP

Definicja: Platforma łącząca dane o talentach, rolach i rynku pracy.

Komentarz językoznawczy: Skrót TIP nie jest jeszcze tak uniwersalny jak ATS czy LMS, dlatego warto go rozwijać przy pierwszym użyciu.

Przykład: „Organizacja wdraża platformę talent intelligence.”

Talent marketplace – wewnętrzny rynek talentów

Definicja: Platforma łącząca ludzi z projektami, rolami i możliwościami rozwoju.

Komentarz językoznawczy: Angielski termin jest mocno związany z HR-tech.

Przykład: „Wewnętrzny rynek talentów ułatwia mobilność pracowników.”

Talent pipeline – pula przyszłych talentów

Definicja: Grupa osób, które mogą w przyszłości objąć określone role.

Komentarz językoznawczy: Dosłowne „rurociąg talentów” jest błędnym przekładem metafory.

Przykład: „Firma buduje pulę przyszłych liderów.”

Talent pool – pula talentów

Definicja: Grupa osób posiadających pożądaną potencjał lub kompetencje.

Komentarz językoznawczy: „Pula talentów” jest już utrwaloną kalką.

Przykład: „Kandydat trafił do puli talentów.”

Team coaching – coaching zespołowy

Definicja: Coaching dotyczący sposobu funkcjonowania całego zespołu.

Komentarz językoznawczy: Termin *coaching* zachowujemy jako nazwę metody.

Przykład: „Zespół rozpoczął proces coachingu zespołowego.”

Tech skills – kompetencje technologiczne

Definicja: Kompetencje związane z technologią i narzędziami cyfrowymi.

Komentarz językoznawczy: *Tech* jest zwięzłą formą żargonową, polski termin jest pełny.

Przykład: „Stanowisko wymaga kompetencji technologicznych i społecznych.”

Total rewards – całkowity pakiet wynagrodzeń i korzyści

Definicja: Całość finansowych i pozafinansowych elementów oferowanych pracownikowi.

Komentarz językoznawczy: Dosłowne „całkowite nagrody” byłoby mylące.

Przykład: „Strategia total rewards obejmuje płacę, benefity i rozwój.”

Town hall meeting – otwarte spotkanie całej organizacji

Definicja: Duże spotkanie pracowników z kierownictwem organizacji.

Komentarz językoznawczy: Nazwa wywodzi się z anglojęzycznej tradycji spotkań publicznych.

Przykład: „Prezes odpowiadał na pytania podczas otwartego spotkania pracowników.”

Train the trainer – szkolenie trenerów

Definicja: Program przygotowujący uczestników do samodzielnego prowadzenia szkoleń.

Komentarz językoznawczy: Angielska formuła funkcjonuje jako nazwa typu programu.

Przykład: „Uczestnicy ukończyli program Train the Trainer.”

Training Needs Analysis – TNA – analiza potrzeb szkoleniowych

Definicja: Systematyczne określanie potrzeb wymagających interwencji szkoleniowej.

Komentarz językoznawczy: Polska nazwa jest pełna, skrót TNA ważny branżowo.

Przykład: „Przed programem wykonaliśmy analizę potrzeb szkoleniowych.”

Transition coaching – coaching zmiany zawodowej

Definicja: Coaching wspierający osobę podczas zmiany roli lub etapu kariery.

Komentarz językoznawczy: Polski opis jest dobry, coaching pozostaje terminem zapożyczonym.

Przykład: „Nowy menedżer korzysta z coachingu przejścia do roli lidera.”

Turnover – rotacja pracowników

Definicja: Odejścia i wymiana pracowników w określonym czasie.

Komentarz językoznawczy: „Rotacja” jest bardzo dobrym polskim odpowiednikiem, ale angielski termin wciąż występuje w raportach HR.

Przykład: „Rotacja wzrosła do osiemnastu procent.”

Universal Design for Learning – UDL – uniwersalne projektowanie uczenia się

Definicja: Ramy projektowania edukacji zapewniające różne sposoby udziału, reprezentacji treści i działania.

Komentarz językoznawczy: Polska nazwa jest pełna, lecz skrót UDL identyfikuje konkretną koncepcję.

Przykład: „Lekcję zaprojektowano zgodnie z UDL.”

Unlearning – oduczanie się / porzucanie nieaktualnych schematów

Definicja: Świadome rewidowanie utrwalonych przekonań i sposobów działania.

Komentarz językoznawczy: „Oduczanie się” jest poprawne, choć może brzmieć wężiej niż termin angielski.

Przykład: „Zmiana technologii wymaga także oduczenia dawnych nawyków.”

Upskilling – podnoszenie kompetencji

Definicja: Rozwijanie kompetencji pozwalające lepiej wykonywać obecną lub rozwijaną rolę.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest bardzo dobry, lecz angielski dominuje w raportach HR.

Przykład: „Firma inwestuje w podnoszenie kompetencji cyfrowych.”

Upskilling pathway – ścieżka rozwoju kompetencji

Definicja: Zaplanowana sekwencja działań służących podnoszeniu kompetencji.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest bardziej zrozumiały dla szerokiego odbiorcy.

Przykład: „Pracownik otrzymał własną ścieżkę rozwoju kompetencji.”

Virtual coaching – coaching online / zdalny

Definicja: Coaching realizowany poprzez narzędzia komunikacji cyfrowej.

Komentarz językoznawczy: „Coaching online” jest naturalną hybrydą.

Przykład: „Sesje coachingu odbywają się zdalnie.”

Virtual onboarding – zdalne wdrożenie

Definicja: Onboarding realizowany przede wszystkim online.

Komentarz językoznawczy: Polski odpowiednik jest bardzo dobry, ale termin angielski nadal często pojawia się w HR.

Przykład: „Nowy pracownik przeszedł zdalne wdrożenie.”

Wellbeing – dobrostan

Definicja: Dobry poziom funkcjonowania fizycznego, psychicznego i społecznego.

Komentarz językoznawczy: „Dobrostan” jest świetnym polskim odpowiednikiem, ale *wellbeing* pozostaje niezwykle silny w HR.

Przykład: „Program wspiera dobrostan pracowników.”

Work-life balance – równowaga między pracą a życiem prywatnym

Definicja: Sposób organizowania życia pozwalający zachować właściwe proporcje między pracą a innymi obszarami.

Komentarz językoznawczy: Angielski termin jest bardzo zadomowiony mimo pełnego polskiego odpowiednika.

Przykład: „Elastyczny czas może wspierać równowagę między pracą a życiem.”

Work-life fit – dopasowanie pracy do życia

Definicja: Podejście podkreślające indywidualne dopasowanie pracy do pozostałych potrzeb życiowych.

Komentarz językoznawczy: Termin celowo odchodzi od metafory idealnej równowagi.

Przykład: „Dla niej ważniejsze jest dobre dopasowanie pracy do życia niż idealny balans.”

Work-life integration – integracja pracy i życia

Definicja: Łączenie sfery zawodowej i pozazawodowej zamiast ich ścisłego oddzielania.

Komentarz językoznawczy: Polski termin jest pełny, ale angielska nazwa pozostaje rozpoznawalną alternatywą dla work-life balance.

Przykład: „Praca hybrydowa zwiększa integrację życia i pracy.”

Work shadowing – obserwacja pracy

Definicja: Poznawanie pracy poprzez obserwowanie osoby wykonującej określone zadania.

Komentarz językoznawczy: Bliskie znaczeniowo *job shadowing*; polski termin jest bardzo czytelny.

Przykład: „Obserwacja pracy pomogła uczniowi zweryfikować wyobrażenia o zawodzie.”

Workplace coaching – coaching w miejscu pracy

Definicja: Coaching bezpośrednio odnoszący się do rzeczywistych sytuacji zawodowych.

Komentarz językoznawczy: Coaching pozostaje nazwą metody.

Przykład: „Workplace coaching dotyczy konkretnych sytuacji z codziennej pracy.”

Workplace mentoring – mentoring w miejscu pracy

Definicja: Mentoring prowadzony w konkretnym środowisku zawodowym.

Komentarz językoznawczy: Rdzeń *mentoring* pozostaje zadomowionym zapożyczeniem.

Przykład: „Nowi specjaliści korzystają z mentoringu w miejscu pracy.”

X-learning

Definicja: Ogólne, niejednolite określenie uczenia łączącego różne środowiska lub formaty.

Komentarz językoznawczy: Termin nie ma jednego stabilnego znaczenia; w słowniku warto zaznaczyć jego nieustabilizowany status.

Przykład: „Autor używa określenia X-learning dla połączenia kilku form uczenia.”

Youth mentoring – mentoring młodzieżowy

Definicja: Relacja mentoringowa skierowana do młodego człowieka.

Komentarz językoznawczy: „Mentoring” pozostaje zapożyczeniem, natomiast drugi człon jest naturalnie polski.

Przykład: „Program mentoringowy łączy uczniów z przedstawicielami różnych zawodów.”

Zone of Proximal Development – ZPD – strefa najbliższego rozwoju

Definicja: Obszar zadań możliwych do wykonania przy odpowiednim wsparciu bardziej kompetentnej osoby.

Komentarz językoznawczy: Polska nazwa jest bardzo dobrze utrwalona, natomiast skrót ZPD pochodzi z angielskiego.

Przykład: „Nauczyciel dobiera wsparcie do strefy najbliższego rozwoju ucznia.”

Zoom fatigue – zmęczenie wideospotkaniami

Definicja: Zmęczenie związane z długotrwałym udziałem w komunikacji wideo.

Komentarz językoznawczy: Nazwa pochodzi od marki Zoom, ale zaczęła być używana szerzej wobec spotkań online.

Przykład: „Po kilku godzinach wideospotkań pojawia się wyraźne zmęczenie.”